

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

THE OLDEST AND BIGGEST LITHUANIAN
NEWSPAPER IN CANADA.

LE PLUS GROS ET PLUS VIEUX JOURNAL
LITHUANIEN AU CANADA.

SENIAUSIAS TAUTINĖS DEMOKRATINĖS
MINTIES SAVAITRAŠTIS KANADOJE.

NR. 48 (1124) JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir sustiprinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. GRUODŽIO - DECEMBER 4 d. XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P. Q.

SAVAITINĖ TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Prancūzijos finansų min. Ortolis su
min. pirmininku Couve.

PRANCŪZIJOS FINANSINĖ KRIZĖ

Kaip jau buvo minėta praeitame numeryje, de Gaulle vyriausybė atsidūrė labai rimtoje, beveik desperatiškoje padėtyje, bandydama kaip nors išgelbėti franką. Frankas nebuvo nuvertintas vien tik dėl to, kad pats de Gaulle griežtai pasisakė prieš tokį žingsnį. Pasaulio finansų ekspertai tokį generolo užsispyrimą sutiko su suprantamu nusistebėjimu, net šypsena. Atrodo, būtų buvę išmintingiau franką nuvertinti, nes pasaulinėje valiutos rinkoje jis pasitikėjimo nebūtų. Prancūzijoje karštingai supirkinėjamas auksas ir doleriai, o kitose šalyse franko niekas nei keisti, nei priimti nebenori. De Gaulle užsispyrimą iššaukė, pirmoje eilėje, vaikiška ambicija ir, nieko bendro su realybe neturįs, prestižas. Šią krizę gi pagimdė pats generolas, išakęs valstybiniam Prancūzijos bankui (Banque de France) supirkinėti auksą, kad tokiu būdu priverstų amerikiečius nuvertinti savąjį dolerį. Todėl Prancūzija turėjo atsisakyti (dėl finansų stokos) daugelio svarbių ir vertingų investicijų pramonėje ir nebegalėjo konkuruoti su tokiais kraštais kaip Vakarų Vokietija ir Italija. Nenukentėjo nuo to žingsnio nei doleris. Buvo tikrai padaryta žala Europos ūkinei raidai, o didžiausio smūgio susilaukė pati Prancūzija. Artimiesiems draugams ir pats de Gaulle, degas nuolatine ir sunkiai suprantama neapykanta Jungtinėms Amerikos valstybėms, prisipažino, kad jo ilgai planuota ir

gerokai suka avantiūra nepasisekė.

Prancūzijos finansininkai nutarė iš šios keblios padėties ieškoti kokių nors išeičių. Jie sumažino pusiau biudžetą, apkarpė Concorde sprausminio milžiniško lėktuvo statybos išlaidas (tai bendras britų-prancūzų projektas), atšaukė atominių ginklų bandymus, suvaržė importą ir užšaldė algų pakėlimus. Ar toks diržo susiveržimas išgelbės franką ir pačią de Gaulle vyriausybę dar neaišku.

O VAKARŲ VOKIETIJA NUOLAT STIPRĖJA

Prancūzijai svyruojant, Vakarų Vokietija turtėja ir progresuoja. Kaip teisingai vienas Bonnos politikų yra pasakęs, vykstant Prancūzijos finansinei krizei, "jei mūsų atsisakymas pervertinti markę susilaukia tokio visuotinio spaudimo ir dėmesio, mes nebesame politiniai nykštukai". Ir tai tiesa. Kodėl turėtų būti spaudžiami sąžiningi ir darbštūs vokiečiai už kitų apsilėidimą, išlaidumą bei aroganciją? Kad Vakarų Vokietija ne tik tai pačioje Europoje, bet ir visam pasaulyje darosi ir politinė, ir ekonominė pirmas eilės galybė, niekas nebegali nuneigti. Stebėtinai šios šalies prisikėlimas iš pelenų tai geriausiai liudija. Sar-kastiškai buvo amerikiečių žurnalistų pastebėta, kad ne taip svarbu pralaimėti karą, kiek svarbu kam pralaimima. Vakarų Vokietiją gi atstatė Amerikos kapitalas! Mes galėtume pastebėti, kad taip dažnai koneveikiami jankiai buvo turbūt patys humaniškausi laimėtojai ilgoje karų istorijoje.

Jiems, kairiųjų elementų primetamas, imperializmas, neatrodo jau toks baisus, kai žvelgi iš Vakarų Vokietijos perspektyvos. Kas be ko, nenukentėjo nuo šio krikščioniško žesto nei patys amerikiečių piniguočiai!

Brandt ir Kiesinger

VOKIETIJOS KANCLERIS SIŪLO PERTVARKYTI NATO

Vakarų Vokietijos kancleris Kiesinger planuoja pradėti pasitarimus su naujai išrinktuoju JAV V-ių prezidentu Nixonu apie NATO. Ši Šiaurės Atlanto Gynybos organizacija jau ilgesnį laiką rimtai negaluoja. Paskutiniai Čekoslovakijos įvykiai ypač atvėrė įvairiausių plyšių jos struktūroje ir privertė daugelį suabejoti jos kariniu potencialu. Rimčiausias iš jų suabejotų Vakarų Vokietiją, nes jai ir grėsia konkrečiausias pavojus iš Kremliaus. Prisiminkim tiksliai kaip įkyriai ir pikantai žvangino kardu Sovietai Kiesingerio panosėj prieš ir po Čekoslovakijos išpriešavimosi. Komunistų teoretikai ir partiniai saugumiečiai labai gerai supranta ir žino, kad tiksliai Vakarų Vokietija, padedama JAV-ių, sudaro proletariato diktatūros

ekspansijai didžiausią kliūtį.

Kiesinger todėl numatęs pasiūlyti JAV-ėms ilgąmetį NATO planą, kurio branduolį turėtų sudaryti JAV-ės, Kanada ir Vakarų Vokietija. Tai būtų visai konkretus pylimas ir kumštis visokiems numatomiems ir nenumatomiems Maskvos žygams į Vakarus. Kiesinger tvirtina, kad netrukus Sovietų sąjunga pergyvensianti daugelį rimtų, gal net lemtingų, vidujinių krizių, ir todėl galinti, iš desperacijos, mestis net į pražūtingas avantiūras. Kiesinger taip pat siūlo persvarstyti visus santykius su raudonąja Kinija, šiuo metu negailestingai kovojančia (tiesa, kol kas tik propagandinėje srityje) su sovietais. Reikia šią istorinę nesantaiką išnaudoti Vakarams - siūlo Kiesinger. "Pavojinga apsnūsti, pavojinga prarasti budrumą, kaip tiksliai dėl to, kad šiandien sovietai lyg ir nebeprasina Europai". Kiesinger visai teisingai įspėja Vakarus dėl tokios tylos. Tokios tylos, kurios, kaip ir mūsų parlės sako, būna dažniausiai prieš audrą. Audrom reikia pasiruošti, todėl Kiesingerio siūlomų NATO reformų atkreipti visų laisvųjų tautų dėmesį.

VIETNAMO FRONTE NIEKO NAUJO

Taikos deryboms Paryžiuje tebevykstant vėžio žingsniu, Vietname dar vis kalba patrankos. Tebežuvą jauni amerikiečių kariai. Tebeapšaudomi Pietų Vietnamo miestai, kuriuose miršta nuo kulų moterys ir vaikai, neapverkami barzdoto pacifistai.

Pietų Vietnamo prezidentas Nguyen Van Thieu lapkričio mėn. 27 dieną pranešė, kad Pietų Vietnamo delegacija vyksianti į Paryžiaus paliaubų pasitarimus. Vysianti, kad įrodyti Pietų Vietnamo gerą valią ir kad galėtų įsitikinti ar tiek pat geros valios turi Hanoi komunistinis režimas. Užakcentavo tačiau jis, kad Saigonas, kaip ligi šiol, nemano pripažinti Vietkongo Tautinio Išsilaivinimo fronto (t.y. komunistinių teroristų ir infiltratorių) lygiu partineriu derybose. Kaip žinia, ir JAV-ės nėra pasiryžusios tos fiktyvios organizacijos pripažinti. Tai patvirtino neseniai taip pat Richard Nixon, naujai išrinktasis prezidentas. Tokiu būdu galima su pagrindu laukti ir vėl to nesibaigiančio derybų

farso pasikartojimo, koki savo laiką stebėjome Korėjoje. Tuomet savičių savičėmis buvo ginčijamasi ir net koliojamasi dėl...darbotvarkės.

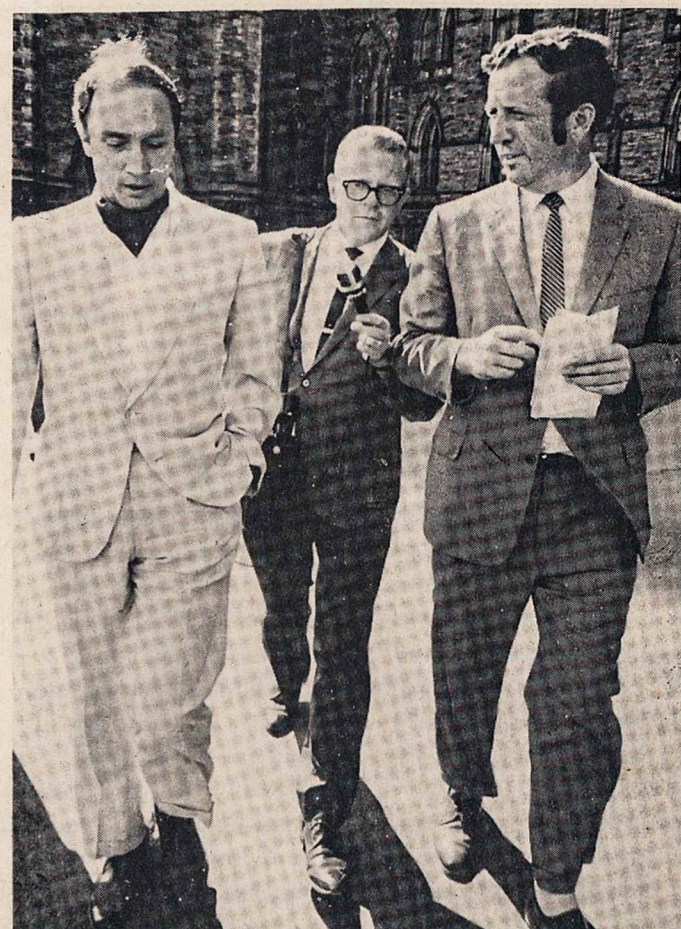
NERAMUMAI, NERAMUMAI, NERAMUMAI

Graikijos pulkininkų režimas nutarė griežčiau elgtis su liberaliai nusiteikusia savo studentais. Universitetuose įsteigė atitinkamus policinius dalinius, kurie turėtų sekti ir drausminti politikuojančius studentus. Iš viso, naujieji Graikijos valdovai nori švietimą ginti nuo pažangiųjų siūlomų reformų, todėl pataria savo aukštosios mokykloms sukonservuoti, paisyti sveikos moralės, neklausyti reakcionieriškų gaivalų. Iki šiol jau atleista apie 420 mokytojų personalo narių įvairiose Graikijos mokyklose. Jeigu ir sveikintina naujosios vyriausybės pastanga kovoti prieš komunistinius agitatorius, tai baimė švietimo reformų, labai primena jų savo laikų (beje, gana nesekmingai) vestą kovą prieš...trumpus sijonėlius.

Kalbant apie kovą su sijonėlių trumpėjimu, Egipto prezidentas Nasseris (šios kovos veteranas), taip pat turi nemažą vargą su savais studentais. Ir faraonų žemės universitetuose, atrodo, įsiveisė liberalizmo grybas. Kad neramumus galima būtų likviduoti, Nasserio įsakymu uždaryti visi Jungtinės Arabų respublikos universitetai. Privacios informacijos, pasiekusios Vakarus, teigia, kad mažiausiai keturi buvę užmušti, bent keliasdešimt sužeisti ir daug suimtų. Demonstracijas tik po kelių valandų išsklaidė šalmuoti policijos daliniai.

Ir Meksikoje studentų riaušės, apimusios tik olimpiados metu, vėl suliepsnojo. 170,000 studentų pasiryžo vėl streikuoti. Juos numalšinti buvo iškviesta policija. Po valandą užtrukusios gatvių kovos žuvo vienas studentas ir daugelis buvo lengviau ar sunkiau sužeisti. Yra ir suimtų. Suprantama, kad daugelį šių streikų ir riaušių išprovokavo komunistiniai agitatoriai. Betgi negalima nepastebėti nuolat stiprėjančios studentų opozicijos prieš įvairius reformuotinus įstatymus švietimo srityje, kurie daugelyje kraštų jau seniai atgyveno savo amžių.

KAS NAUJA KANADOJE

CBC reporteriai Ken Mason ir Ron Collister bando užmegzti pokalbį su min. pirmininku P. E. Trudeau.

QUEBEKAS SUDRĖKO

Pusmetį trukęs Quebeco likerių komisijos tarnautojų streikas pagaliau baigtas. Nelaimėjo nei streikininkai, nei provincijos vyriausybė. Pastaroji, pagal vėliausius duomenis, prarado 36 milijonus dolerių, o streikuojantys darbininkai - apie 1600 dolerių kiekvienas.

IR VĖL ATGAIVINTA MVD (NKVD)!

Š. m. lapkričio mėn. 29 dieną Kremlius pranešė, kad atgaivinama MVD, nekaltu vidaus ministerijos vardu pavadinta žiaurių saugumo policija. Maskvos tvirtinimu, ji atgaivinta kovai su kriminalistais ir valkatomis. Tačiau šios psichopatiškos žmonių persekiojimo ir žudimo įstaigos istorija vargu ar tokį tvirtinimą pateisina. 1917 metais bolševikai įsteigė, taip vadinamą Čeką, kuri rūpinosi savo nepageidaujamų varžovų likvidacija. 1922 Čekos vardas pakeistas į GPU, o 1934 į NKVD. Pastarasis "liaudies komisariatas vidaus reikalams", vadovaujamas Berios (kuris susilaukė šūvio į kaktą kaip ir jo liūdnos atminties pranokėjai Dzeržinskis, Jagoda, Ježovas), neabejotinai liks istorijon įrašytas, kaip vienas blaiviausių ir didžiausių žmogžudybės įrankių. Vienas tik Hitleris su jais galėtų lygintis šioje srityje. Jeigu kam reikia įrodymų, tai dar vienas, kad Kremliaus diktatūra, po Čekoslovakijos įvykių, ima braškėti.

Unija gi visiškai prarado pasitikėjimą visuomenės akyse. Ja šiandien, su pagrindu, piktinamasi, nes išsprogdintos bombos ir sudaužytos vitrinos bei urnos akivaizdžiai liudija kokio plauko ir moralinio lygio darbininkų vadai dabar atstovauja šios provincijos dirbantiesiems. Net spekuliantai pralaimėjo apie pusę milijono dolerių, kai jų kontrabandinė siunta buvo pagauta provincinės policijos. Dėl šio liūdnos incidento premjeras Bertrand buvo priverstas sudaryti net karališką tyrinėjimo komisiją. Laimėjo tiksliai Ontario provincija ir kaimyninės JAV-ių valstijos, kurias ištroškė šios provincijos gyventojai lankydavo tūkstančiais.

Kartu su minėtu atodėkiu, Quebeco provincijoje vis dažnėja ir gausėja kitokie atidėkimo ženklai. Po apgailėtinų išsišokimų St. Leonard, premjeras Bertrand nutarė provincijos parlamente pravesi įstatymą, garantuojantį visiems provincijos gyventojams pilną laisvę rinktis kalbą, kuria nori savo vaikus mokyti. Prieš keletą dienų tasai įstatymas įtrigo, nes ir pačiam kabinetui, ir šoviniškai separatistų sluoksniuose prieš jį griežtai pasisakyta. Charakteringa detalė - buvusio hoksininko R. Chartrand "protestas": šis skystojo separatizmo "vadas" parlamento sesijos metu, svarstant naują įstatymą, garsiai rėdamas nuo balkono, apkaltino savo prancūzus kaima braškėti.

Nukelta į 6 psl.

V. Vokietijos apsiginklavimo pajegos rudens manevruose.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA SPAUDOS B-VE "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyriausias redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Vyr. redaktoriaus pavaduotojas Vacys Žižys.
Administracijos ir techninių redaktorių Pranas Paukštaitis.
Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec -- Canada.
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika..\$6.50 America & S. America..\$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries.....\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy.....\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

MŪSŲ PUSLAPIAI JUMS ATVIRI

Tiktai tie, kuriems yra tekę arba tenka redaguoti laikraštį, žino kiek daug įvairių dalykų slepia tasai, atrodo, paprastas periodinės spaudos leidinio pavadinimas - laiko raštas. Laikas nelaukia! Rašdami apie laiko atnešamus ir nunešamus įvykius, turime netikėtai juos laiku paminėti, bet taip pat įvertinti, išvelgti jų svorį bei prasmę, o taip pat, labai dažnai, sugebėti pramatyti jų reikšmę ateičiai. Rašyti apie įvykius reiškia rašyti apie žmones. Jų nuolat kintančią būitį ir likimą. Ir rašyti objektyviai, palikus nuošalėje vienadienius smulkius nesutarimus, asmenišką nuskaudą, mažmožių, kuriais platinioji visuomenė nesi-domi.

Prisiimdamas šią sunkią atsakomybę, suprantu kaip nelengvai ji įgyvendinama. Ilgametis "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius ir dabartinis garbės redaktorius Jonas Kardelis, lietuviškos spaudos ir lietuviškojo spausdinto žodžio tradicijos veteranas, man buvo, yra ir liks šviesiausiu pavyzdžiu. Ne pats rašytas žodis, bet širdis, vedžiojusi ranką, yra nepakartojama. Jokiais liaupsinimais neįvertinama lieka meilė ne tik spausdintam žodžiui, bet, labiausiai, žmogui, apie kurį rašoma ir kuriam skirtas spausdintas žodis.

Toks tad tebus naujasis šio savaitraščio kelias. Kelias, kuriuo jau einama. Kelias, kuriuo vėta eiti.

"Nepriklausoma Lietuva bus dabar, dar labiau, negu ligi šiol, kolektyvinė pastanga. Bus lietuvių išeivių laikraštis, ieškąs naujų žmonių, jaunų žmonių, ilgai tylėjusių ir neturėjusių progos prabilti, giliai tikėjusių savo žeme, bet neradusių būdų ir tribūnos apie tai

išsitariti. Visų kovojančių prieš stagnaciją sutelktinė. Sutelktinė, nes be jos kiekvienas redaktorius lieka ir liks paprastas valdininkas. Sutelktinė, nes be visų, kuriems rūpi šio laikraščio ir mūsų iš-eivijos likimas ir išlikimas, mes nebūsimė vegetuojanti šaka. Ir tiktai todėl, kad tikime savo žmonių talka, ir tiktai todėl, kad tikime tokio laikraščio būtinumu, mes sunkia širdim, sutikome redaguoti šį laikraštį.

Būsime atviri kiekvienam atviram ir tiesiam žodžiui. Kiekvienam! Būsime atviri kiekvienam, kuris turi ką nors naujo pasakyti. Būsime atviri kiekvienam, kas lietuvišką žodį ir sąmonę kelia ir gilina. Stengsimės visom išgalėm, būti atviri visiems ir viskam, liberalūs, pačia plačiausia ir švaresniausia to žodžio prasme. Būsime neatlaidūs visokių spalvų fanatikams, nes siauraprotiškumu netikime. Netikime tiesos monopolium. Netikime neklaidingumu.

Tačiau tikime savo žemės, savojo krašto ir savojo žodžio nemirtingumu. Be šio tikėjimo mūsų visos pastangos būtų nieko nevertos.

Tokios "Nepriklausomos Lietuvos", mes manome, lietuviškoji išeivija dar laukia. Tokio laikraščio dar reikia. Visiems.

Išsipareigojimas, iš tiesų, nepaprastas. Be jūsų, jo negalėsime tęsti. Be jūsų bendradarbių, bičiulių, skaitytojų. Todėl, dar kartą kviečiame jus talkon. Ir tikime, kad būsime išgirsti.

Laikas nelaukia. Istorią neatlaidi tiems, kurie pramiega savo valandą didžiojo kelio pakraštyje. Kalbėkime, šaukime, liudikime, kol nevēlu. Mūsų puslapiai jums atviri!

Henrikas Nagys.

LIETUVIAI PASAULYJE

V. VOKIETIJA

Pavergtų tautų išeiviai Vakarų Vokietijoje jau ketvirtą kartą surengė vieningą pasirodymą. Rotenburgo Ordinarijui ir Pabėgėlių ministerijai globojant, suorganizavo

folklorinį šokių ir dainų (Stimmen der Voelker) vakarą, kuris įvyko XI.10 Stuttgarto didžiulėje Killesbergo salėje. Prel. dr. A. Hufnagel atnašavo pamaldas. Po pamaldų septynių egzilinių tautų jaunimas ir vyresnio am-

Besitariant šiu metų VLIK'o metiniam seimui, kuris įvyksta gruodžio 7-8 dienomis, Clevelande buvo sukvietas VLIK'o dalyvaujančių grupių pasitarimas, kuriame buvo pasikeista nuomonėmis tolimesnės VLIK'o veiklos ir organizacijos reikalais.

Pasitarimo dalyviai: iš kairės pirmoje eilėje: J. Daugėla, J. Nasvytis, J. Virbalis, J. Mikončis; antroje eilėje: Pr. Razgaitis, H. Brozaitis, V. Čyvas, J. Daugėlienė, A. Gargasas, A. Kasiulaitis ir K. Židonis.

Pranešimas

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas lapkričio 20 d. išvyko į Europą. Lankysis Paryžiu, Romoje, Bonnoje.

Prieš išvykdamas, Vliko pirmininkas dalyvavo lapkričio 16 d. įvykusiame Vliko tarybos posėdyje, kuriame nušvietė pastaruoju metu susidariusias sąlygas viešai priminti Lietuvos nepriklausomybės bylą ir stiprinti jos kėlimą viešojo laisvojo pasaulio opinijoje.

Vliko pirmininkui išvykus, jo pareigas New Yorke atlieka vicepirmininkas J. Audėnas. (Elta) o šiu, Lietuvos Laisvės Kovos Metų veikloje plačiai naudojama Vliko išleistoji brošiūra Lithuania, kurios 30.000 egz. jau baigiama išplatinti, o jos pareikalavimų vis dar daug. Rengiama antrą to brošiūros laidą, irgi 30.000. (E)

žiaus tautiečiai dalyvavo bendruose pietuose. Po pietų scenoje pasirodė vyresnių klasių mokiniai su gerai paruoštais tautiniais šokiais ir dainomis.

Programa buvo plati: susidėjo iš 42-jų pasirodymų.

Lietuvių Gimnazijos šokių grupei vadovavo p. Šileikis.

J. Breivė
Stuttgart.

SIDABRINIS TĖVO BERNATONIO KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

Kapucinas vienuolis Alfonsas gimė 1914 rugsėjo 16 Jiezno valsčiuje, Mediniškių kaime ūkininko šeimoje. Gimnazijos mokslus išėjo iš dalies Plungės gimnazijoje. Teologijos ir filosofijos studijas išėjo Vokietijoje. Kunigu išvestas 1943 rugpjūčio 1.

Karui pasibaigus, dirbo pastoracinį darbą daugely Vokietijos miestų. Nuo 1947 paskirtas į Hanau, kuris ir šiandien yra viena iš jo aptarnaujamų vietovių. Dabar jis yra lietuvių klebonu Fuldos, Limburgo, Mainzo ir iš dalies Freiburgo vyskupijoje. Nuo 1950 lapkričio 1 iki 1965 gruodžio 31 buvo Vyriausiuoju lietuvių katalikų sielovaldos tvarkytoju Vokietijoje, iš pradžių taip pat ir Austrijoje. Vienas iš pirmųjų jo rūpesčių šiose pareigose buvo išgauti lietuviams kunigams Vokietijoj pri-

Kanados Lietuvių Fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI

306. Wellando Medž. klubas.....\$100
307. Londono Kat. Moterų D-ja.....\$100
308. Skautų Sąjungos Vietininkija.....\$100
309. Brazilauskas Jonas.....\$100
310. Eimontas Leonardas.....\$100
311. Jokšas Petras.....\$100
312. Jonynas A.....\$100
313. Kalnėnas Adomas.....\$100
314. Kudukiai A. ir O.....\$100
315. Petrašiūnas Andrius.....\$100
316. Styga Petras.....\$100
Papildė įnašą Ottavos apyl. valdyba iki \$600, (pralėndama Toronto apyl. valdybą, kurios įnašas \$500). Wellando lietuvių kolonija įnašą atžvilgiu buvo atsilikusi, bet dabar Medž. ir Žukl. klubui "Lituanica" padarius pradžią, Wellando

lietuviai, be abejo, nepasilik paskutiniai ir vienas po kito įsijungs į Fondo narius. Nauji nariai nuo Nr. 307 iki 316, visi iš Londono, Ont.

Atrodo, ši liet. kolonija bus trečioji kuri išpildys šiais metais visą 100% nustatytos duoklės. Londone irgi ilgai laukta įnašų, bet nuo praeitų metų, kai Fondo įgaliotiniu tapo F. Tarybos narys Juozas Bersėnas, reikalai ten smarkiai pagerėjo. Visose kolonijose lietuviai yra tokie pat, tik nevisur jų tarpe atsiranda bent vienas entuziastas, kuris Liet. Fondo reikalą visą laiką judintų. Išvardytoms organizacijoms ir mieldams Londono lietuviams (kurie čia dėl žinių trūkumo plačiau nepaminėti) Fondas nuoširdžiai dėkoja.

P. Lelis
Reik. Ved.

Spaudos apžvalga

New York Times spalio 30 d. paskelbė, kad 26 Vilniaus žydai kreipėsi į vietinį komunistų partijos vadą A. Sniečkų, prašydami leidimo išvykti Izraelin, kadangi, esą, jie jau čia tapę savo gimtąjame krašte nepageidaujami.

To Sniečkui adresuoto laiško nuorašas ar vertimas atsidūrė Kalifornijoje, ir jo turinį laikraštiniui papasakojo Kalifornijos universiteto profesorius Nathan Glazer, Akademinio Sovietų Žydi-

imtiną teisinę būklę ir medžiaginį aprūpinimą. Tai jam pavyko. Kita didžioji tėvo Alfonso veiklos sritis yra šalpos darbas, kurį vykdydamas glaudžiai bendradarbiavo su Balfu ir vokiečių Caritas. Tačiau vienu pagrindiniu ir, turbūt, mylimiausiu Bernatonio rūpesčiu buvo Vasario 16 gimnazija. Kai Vokietijos lietuvių bendruomenės valdyba nutarė įgyti gimnazijai nuosavą pastogę, jis Hemsbacho valsčiaus pakrašty užtikino seną Rennhoft pilį su dideliu parku ir įkalbėjo ją nupirkti. Per 15 metų čia sukurtas tikras lietuvių bėdų židinys. Šiandien net sunku įsivaizduoti Vokietijos lietuvių bendruomenę be Romuvos.

jos (reikalams skirtos) Komiteto pirmininkas.

Laiške esą kalbama apie "sovietinę Lietuvoj kylančią antisemitizmo bangą" ir tvirtinama, kad "antisemitinės aistras tam tikroji lietuvių tautos daly" atgaivinusios vietos spaudoj skelbiamoji propaganda prieš Izraelį. Nurodoma eilė prieš žydus nukreiptus diskriminacijos atvejų aukštojo mokslo bei valdinių tarnybų srityje, profsąjungose ir komunistų partijoje. Tačiau, esą, pripažįstama, kad 25 tūkstančių Lietuvoj esančių žydų padėtis esanti "žymiai geresnė, negu kitose Sovietų Sąjungos dalyse", ir pažymima, kad "ypač pasibaisėtina yra diskriminacija prieš mūsų tautiečius Ukrainoje". (Elta)

- Spalio gale Vilniuje ir Kaune koncertavo Krokuvos simfoninis koncertas. - Lapkričio 3-4d. Vilniaus laikraščiuose buvo straipsnių apie poetą K. Binkį, -75 metų nuo jo gimimo sukakties progą. - Dr. Laima Griciūtė, onkologė (vėžio ligų specialistė), praėjusį pavasarį dalyvavusi tos srities specialistų konferencijoje Japonijoje, po to gavusi Liono tarptautinio vėžio tyrimų centro stipendiją, išstisus metus dirbo Pary-

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas
1496 Mardeil Place, London, Ontario, Canada
SKAUTŲ SUKAKTUVINIAMS 1968 METAMS

GRAŽIAI PAMINĖTOS SVARBIOSIOS SUKAKTYS

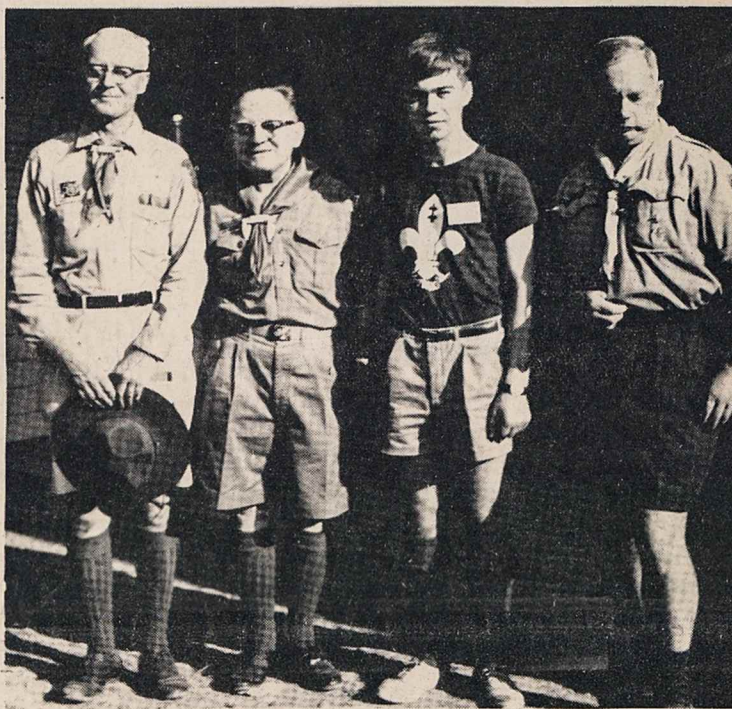
Londono lietuvių skautų vietininkija, šeštadiinės mokyklos talkinama, š.m. lapkričio 24 dieną gražiai paminėjo Lietuvos kariuomenės įsteigimo, L. Skautijos S-gos įsikūrimo 50 metų sukaktis ir 75 metų liūdnąją Kražių skerdynių sukaktį.

Į skautų minėjimus bei parengimus londoniškiai visada mielai ir gausiai atsilanko. Ir šį kartą salė buvo pilnutėlė. Visi kalbėtojai buvo palydėti karštomis katutėmis, nes jų pareikštos mintys, minėtų sukaktių progą, buvo giles ir įtikinančios. Skautai atliko labai

įvairią meninę programą. Vaidinimėlis "Pasaulio Teismas" buvo labai savo vietoje. Puikios mokyklų deklamacijos dar labiau atitiko minėjimų reikšmę. Mokyklų choras sutartinai padainavo, o mokyklų jaunučių tautinių šokių grupė taip gražiai stengėsi, kad publika išprašė tiek mergaičių, tiek berniukų šokius pakartoti.

Po minėjimo skautai paprašė publikos prie užkandžių stalų ir kavutės. Londoniškiai ilgai dar šnekučiavo užkandžiaudami ir ne vienas jų pareiškė, kad turėjo labai malonią popietę. Todėl visi skirstėsi pilni geros nuotaikos.

L. E-tas.

Pirmasis Lietuvoje vyriausias skautininkas v.s. Šenbergas, antras iš kairės; pirmas iš kairės, v.s. K. Palčauskas, trečiasis P. Veršelis ir v.s. V. Skrinškas. Foto: V. Kizlaitis.

žiuje, radiumo instituto genetinėje laboratorijoje. Grįžusi į Vilnių papasakojo, kad, tarp ko kita, Paryžiuje pradėjusi eksperimentą, kuriame tikimasi išbandyti priemonę apsisaugoti nuo plaučių vėžio pavojaus. Eksperimentas dar nebaigtas, jį baigia profesorius, kurį dr. Griciūtė paskatinusi juo susidomėti. (Elta)

- Vilniaus laikraščiai praneša, kad solistas Vaclovas Daunoras įdainavo visą eilę arijų iš populiariųjų operų, ir Vilniaus studijoje padaryti įrašai perduodami Rygoj esančiai plokštelių gamybos firmai ("Melodija", Maskvos gamyklos skyrus) plokštelioms išleisti. Arijos esančios įdainuotos lietuvių, rusų arba italų kalbomis. (Elta)

Paryžiaus Elta pradžioje pakartojo Prancūzijos vyriausybės pareiškimą, kuriame pasmerkiama sovietinė invazija į Čekoslovakiją ir reiškiamas griežtas pageidavimas, kad sovietinė kariuomenė iš ten tuojau pasitrauktų. Elta nurodė, kad tas pareiškimas žodis žodinė tinka ir tokiai pačiai sovietinei agresijai Baltijos valstybėse. Tam paremti, pateikė du sąrašus dokumentų ir datų. Pirmajame sąrašė rodoma teisinė padėtis tarp

Lietuvos ir Sovietų sąjungos: 1920 metų taikos sutarties 1 straipsnis (Maskvos amžinas atsisąjėjimas nuo pretenzijų Lietuvai), 1926 metų nepuolimo sutartis (galiojusi iki 1945) ir 1933 konvencija agresijos sąvokai apibrėžti. Antrajame - devyniolika datų iš 1933 - 40 metų, - dienų, kuriomis Maskvos valdžia atliko parengiamuosius ar vykdomuosius veiksmus Lietuvai okupuoti. Pirmoji data - 1939 m. rugpjūčio 23, Ribbentropo - Molotovo sutartis. Vienuoliktoji - 1940 m. birželio 15, rusų kariuomenės įžygiavimas į Lietuvą. Devynioliktoji - 1940 metų rugpjūčio 3, Lietuvos prijungimas Aukščiausiamė Sovietų Maskvoj. Pabrėžta, kad rusų invazija į Lietuvą vyko kaip tik tuo metu, kai jų tuometinio sąjungininko Hitlerio armija įžygiavo į Paryžių.

- Kaune statomas 8 aukštų pastatas naujai spaus-tuvei ir "Šviesos" leidyklai. Spaustuė būsianti skirta daugiausia vadovėliams spausdinti. "Šviesa" kaip tik ir yra vadovėlių bei kitos pedagoginės literatūros leidykla. Ji nespėja išleisti vadovėlių tiek, kiek reikia, ir tai ne dėl mokinių padaugėjimo, bet ypač dėl mokymo programos pertvarkymų, dėl kurių kone kasmet prirėdoma teisinė padėtis tarp

Nukelta į 8 psl.

MANO KELIONĖ ČEKOSLOVAKIJON

Aloyzas Stankevičius (Alain Stanké), neseniai buvo siųstas prancūzų laikraščio "Dimanche-Matin, Perspectives" į Čekoslovakiją aprašyti tenykščius įvykius. Čia spausdinamas jo straipsnio vertimas, kuris pasirodė tame laikraštyje 1968 m. lapkričio 9 d., Montrealyje.

"Už keletos minučių mes nusileisim Prahoje. Prašom prisiveržti diržus ir nerūkyti", - praneša vokiečių lėktuvo patarnautoja. Jina neatrodo taip susirūpinusi, kaip devyni didžiulio Lufthansa lėktuvo keleiviai. Lėktuvas pirmą kartą atskrenda Čekoslovakijon. Kiekvienas prisiglaudęs prie langelio, kad geriau matytų namus ir medžius, kurie lekia po mūsų kojom.

Iš pradžių vaizdas blankus, bet po truputį, kai lėktuvas leidžiasi vis žemiau, pasidaro ryškesnis. Keisti maži kūgiai ir žali kvadratai staiga pasidaro aiškūs: tai palapinės ir sunkvežimiai. Nekalti stulpai yra tikrumoje patrankos ir tai, ką mes neseniai manėm esant skruzdėlėmis, pasirodo esą tikrumoje rusų kareiviai.

Mūsų lėktuvas dabar rieda žeme lėktuvų stoties kryptimi. Iš vienos pusės krenta įakis tikras kariškų palapinių miestas, o iš kitos pusės aerodromo matosi sunkvežimiai, radaro stotys, antenos, helikopteriai ir žalsvi lėktuvai su raudonom žvaigždėmis.

Trys rusų kareiviai stovi apačioje laiptų, kuriais mes lipam iš lėktuvo. Jie visi atrodo jauni, bet sunkūs, bubninės formos automatiniai šautuvai, kabant jų kaklo, jiems priduoja rūšią išvaizdą.

Pasų ir vizų patikrinimas yra atliekamas čekų policininkų, kurie pamatę mano "rekomendacinius" popierius, man pamerkia ir plačiai nusišypso.

Muitinės kontrolė labai greitai, karininkė (moteris) yra daugiau sudominta keleivių tautybėmis, negu ju daiktai.

Prieš įlipant į autobusą, kuris mane nuveš į miestą, aš turėčiau stebėti rusų kareivius, kurie spardo futbolą. Vienas iš sargybinių pastebėjęs, kad aš kuo tai susidomėjau, prieina prie manęs. Mes nedrąsiai žiūrime vienas į kitą. Kuris iš mūsų prakalbės pirmas? Mano autobusas neužilgo pajudės, tai aš pradėjau pirmas:

- Eto charoši sport! (Tai geras sportas).

- Da, da, no any neumėjut grat! (Taip, taip, bet jie nemoka žaisti).

Staiga, pakeitęs pasikalbėjimo temą, jis sako:

- Tu kalbi rusiškai?

- Kaip matai.

- Ar tu čekas?

- Ne!

- Iš kur tu atvažiavęs?

- Aš esu iš Kanados.

Kareivis padaro keistą veido išraišką:

- Iš kur?

- Iš Kanados.
- Nepažįstu. Kur tai randasi?

- Amerikoje.
Jis neatrodo nustebintas. Bet jis toliau klausia:
- Ar tavam krašte, Amerikoje, jūs kalbate rusiškai?

Aš jam atsakau juokaujama tonu:

- Taip. Ir bet o dar truputį kalbam angliškai bei prancūziškai.

Atrodė, kad jis patikėjo tuo, ką aš jam sakiau.

- O ko tu čia atvažiavai?

- Rabotat (dirbti), - sakau su pasididžiavimu, ir patenkintas, kad radau atsakymą, kuris yra teisingas, be jokio melo.

Rusas taip pat patenkintas atsakymu. Nedrąsiai, tyliai balsu, manęs klausia:

- Ar tu turi dolerių?

Jo klausimas lieka be atsakymo, kadangi už

Sovietų tankai apšaudė šį Pragos teatro pastatą, manydami, kad tai televizijos stotis.

šimto žingsnių nuo manęs, autobuso šoferis mąjoja ranka, kviesdamas į autobusą.

- Dosvidanie, tovarišč!

- Taip išsiskiriam.

Autobuse mes esame keturiese: dvi senos moterys, vienas blondinas, kuris išlipo iš to paties lėktuvo, kaip ir aš.

- Ruski? - manęs klausia šoferis, norėdamas būti tikras mano tautybe.

Aš pakratau galva.

- No, niet, nein, nia,

sakau jam įvairiomis kal-

bom iš karto.

- Aš esu kanadietis.

Šoferis mane apžiūri susidomėjęs. Jis kalba čekiškai ir vokiškai. Mes per visą kelionę šneka-mės vokiškai. Jis juokdamasis sako, kad mane palaikę už rusą.

- Kodėl?

- Dėl dviejų dalykų:

- Pirmiausia už tai, kad mes čekai, nekalbam su okupantais ir dėl to Jūsų lietpalčio...

- Kas blogo su mano

lietpalčiu?

- Jis yra žalsvai mėlynas, tos pačios spalvos kaip rusų "specialistų", tai vardas, kuriuo čekai vadina KGB (rusų slaptąją policiją). Jų čia atvyksta šimtais!

Aš dabar galvoju, ar tas lietpaltis man maišys, ar padės šiame krašte. Pamatysime.

Odabar mudu abu juokiamės iš šio keisto supatimo.

(B. d.)

STASYS GERVILAS

14.

TRYŠ NUPLĖSTOS KAUKĖS

(N. Lietuvos slaptosios policijos detektyvo perygynimai Vilniuje ir Vilniaus krašte 1939 - 1944 metais).

SMURGONYS

Antras panašus įvykis buvo kovojant su komunistų-čekistų partizanais apie 3-4 kilometrus nuo Smurgonių, Zaskonių ir Aradkos upių vietovėje. Neries šiauriniame krante buvo įsistiprinę apie 12-15 kom. partizanų plėšikų, kurie plėšikavo net ir dienos metu. Su jais slėptuvėse buvo ir trys keturios moterys, kurios turėjo susavimi jau miškuose sugyventus vaikus ir kartais šiltomis dienomis, drauge su partizanais plėšikais maudydavosi Nery arba Aradtkos upėje. Prie Aradtkos upės nebuvo lengva prieiti, bet atsiradavo gerų progų stebėti juos iš antros Neries pusės. Gerais žiūrėnais naudojantis aiškiai matėsi jų sustatyti prie krumokščių ginklai ir visuomet 2-3 ginkluoti sargybiniai būdavo prie besimaudančių. Jų tarpe būdavo 3 arba 4 moterys. Viena iš moterų turėjo su savim vieną berniuką apie 3 metų amžiaus, o antra gal kiek mažiau metų, nes jis vos vaikščiojo po smėlyną Neries pakrastyje. Antra moteris turėjo taip pat apie metų vaiką, o trečia, kurią kelis kartus matėme, turėjo mergaitę apie 3-4 metų amžiaus. Ji mikliai bėgiodavotai prie vieno tai prie kito vyro, kurių būdavo 8-9 su maudymosi

kostiumais. Vieni plaukiodavo, o kiti šildydavosi saulėje. Pasislėpę Neries upės pakrastyje su kulksvaidžiu ir kitais automatiniais ginklais turėjome gera progą staigia ugnimi sunaikinti apie 9-10 pavo-jingų ginkluotų partizanų plėšikų, kurie apiplėšė daug ūkininkų ir kelis žmones jau buvo nužudę. Bet su kom. partizanais plėšikais visuomet būdavo moterys ir vaikai, todėl nešaudėm į juos.

Lietuviai policijos tarnautojai pakartotinai juos stebėję įsitikino, kad plėšikų minėtos aplinkybės neegalės sunaikinti, todėl buvo suplanavę kitą išieitį. Buvo tartasi su Molodečnos baltgudžių policijos vadu ir ruošiasi auksčiau minimos kom. partizanų-plėšikų gaujos medžioklei. Planavimui užtruko, kai nuvykome į minimos plėšikų stovyklą vietą, kom. partizanų-plėšikų neberadom. Rimtai įtarėme, kad Molodečnos policijos vado įstai-goje ar policijos padalinij yra kom. partizanų-plėšikų bendradarbiai, kurie pajutę organizuojamą plėšikų medžioklę, jiems apie tai pranešė. Kaip šiuo atsitikimu taip ir kitais, ypač dėl Smurgonių ir Molodečnos ruožo traukinių sprogdinimo buvo tartasi su Molodečnos policijos aukštesniais pareigūnais, bet ne-

turėjome jokio pasisekimo. Jau anksčiau buvo gauta žinių, kad Baltgudijos policijoje yra kom. partizanų-plėšikų ir pavojingų teroristų bendradarbių. Vėliau paaiškėjo teroristų palaikomas ryšys su Baltgudžių policijos pareigūnais. Apie tai paaiškėjus, mūsų bendradarbiavimas įgavo pavojingą formą-reikėjo imtis priemonių tikrai išaiškinti tuos ryšinius.

Renkant daugiau žinių apie kom. plėšikų ir teroristų judėjimą, labai rimtai buvo aiškinama ir išdavikai policijos pusėj, tuo labiau, kad buvo įdomu sužinoti apie tam tikrus žmones, kurie bendradarbiavo, su mūsų žinią, kom. partizanų eilėse Lietuvos ir Baltgudijos administruojamose teritorijose. Ilgai netrukus, 1943 m. pavasarį, jau buvo žinoma 3 Baltgudijos policijos pareigūnai, kom. partizanų-plėšikų bendradarbiai, ir netrukus du iš jų buvo suimti. Vienas Molodečnos vyr. policininkas X, o antras policijos vachm. Z. Vileiko. Išaiškinus šiuos policijos bendradarbius su kom. plėšikais ir teroristais, buvo daromi žygiai, kad tardymo metu dalyvautų ir iš lietuvių policijos kairurie atstovai. Pirmą kartą apklausinėjant tai buvo leista, bet plačiau pradėjus suimtusius apklausinėti, Baltgudijos policijos viršininkai ir vokiečių žandarmerijos karininkas tam pasipriešino ir lietuvių policijos atstovui tardyme neleido dalyvauti. Nors tam buvo pasipriešinta, įrodinėjant, kad tų plėšikų nusikaltimai daromi ir lietuvių adminis-

tracijos pusėje, ir Baltgudijos pusėje, tačiau anų policininkų nusistatymo negalima buvo pakeisti ir jie tik pažadėjo prisiųsti tardymo davinius, kurie lies lietuvių pusėje daromos kom. partizanų-plėšikų nusikaltimus. Bet laikui ir sąlygoms karo metu keičiantis, jokie tardymo daviniai nebuvo gauti ir suimtųjų likimas liko nežinomas. Taip pat nežinoma ar trečiasis baltgudžių policijos pareigūnas buvo suimtas, ar ne.

KOMUNISTINIAI TERORISTAI ORGANIZUOJA ATENTATUS

1943 m. pradžioje Rudninkų miškuose buvo gerokas būrys kom. partizanų-plėšikų ir keliolika čekistų teroristų, kurie rūpinosi traukinių, tiltų bei plentų minavimu, pavakinti vokiečių kariuomenės judėjimui ir trukdyti kariškų medžiagų pervežimui į Rytų frontą. Jie, lietuvių apgyventose vietovėse, slaptais keliais bandydavo užverbuoti agentų, kurie informuotų juos apie lietuvių administracijos tarnautojus bei vokiečių bendradarbiavimą su vietos gyventojais. Bet lietuvių tautybės, taip pat ir kitų tautybių žmonės, neapkęsdami komunistų santvarkos, nesutikdavo jiems bendradarbiauti. Tuomet kom. partizanai-teroristai stengdavosi išprovokuoti vokiečius, padarydami kokį didesnį nusikaltimą prieš vokiečių dalinius kaip tik tokiose vietose, kur jiems vietos gyventojai nepatarnaudavo. O vokieškų nacių administracijos pareigūnai, kurie neturėjo mažiausio

supratimo apie kom. partizanų klaidingus tikslus, tuojau organizuodavo terorą prieš vietas, nieko nekaltus gyventojus: degindavo trobesius, atimdavo turtą ir žudydavo žmones. Taip atsitiko su Pirčiupio ir Šarkiškų kaimo gyventojais. Ypač žiauriai pasielgė su Pirčiupio gyventojais, kuriuos išžudė, apylinkėse atostogavusio SS 16 pulko tankų dalinio pulkininko leit. įsakymu. Ir kas blogiausia, kad tas SS karininkas melavo Eišiškių komendantui kapt. Gisle-riui ir žandarmerijos vyr. leit. Kuprat, sakydamas, kad Pirčiupio visus gyventojus suimsias ir išsiųsias į kitas vietas, kur anot to žiauraus SS karininko pasakymo, Pirčiupio žmonės neturės galimybės bendradarbiauti su Rudninkų miškų kom. partizanais - teroristais. Po Pirčiupio kaimo tragedijos, dar būnant Lietuvos teritorijoje ir vėliau taip pat Vokietijoje buvo teirautasi visais galimais būdais apie anų pulkininką leitenantą, kurio įsakymu buvo sunaikinti Pirčiupio gyventojai ir turtas, bet iki šiol ne pasisiekė to bepročio at-rasti.

Be kitų kom. partizanų padarytų didžiųjų nusikaltimų, išimtinai lietuvių tautybės žmonių apgyvendintose vietose, yra Valkininkų miestelio dalies pastatų sudeginimas, kai gyventojams buvo padaryta dideli nuostoliai tik dėl kom. partizanų provokacijų. Arba negalima nepaminti jų niekšiškių darbų-lietuvių mokymų pastatų naikinimo bei lietuvių ūkininkų gy-

venamų namų deginimo. Varėnos apylinkėje Dali-nos kaimelyje ir kitur.

1943 m. pradžioje kom. partizanai teroristai, geriausios organizavę, pradėjo labiau terorizuoti Vilniaus krašto, ypač lietuvių tautybės, gyventojus, žudydami ir apiplėšdami. Jie privertė ir lietuvių saugumo bei kitų policijų tarnautojus būdėti ir daryti viską, kas įmanoma, kad kom. partizanų teroristų gaujas galima būtų pirma progą suimti. Todėl kartais tekdavo išvažiuoti į tolimesnes nuo Vilniaus vietas ir net į "niekieno žemę". Po tam tikro laiko reikėdavo vėl grįžti į Vilnių su pranešimais centro įstai-gai bei aplankyti šeimą. Vieną gegužės mėn. dieną šias eilutes rašantis, atėjęs į įstaigą, sutiko vieną bendradarbį, kad pasikalbėti ir pasidalinti paskutinėm naujienom apie nusikaltimus Vilniuje ir kitur. Mane pamatęs ats. kpt. B., tarnybos draugas, paprašo užėiti į jo darbo kambarį. Užėinu ir kpt. išima iš savo stalčiaus du ilgokus kom. partizanų teroristų bendradarbių sąrašus. Skaitau labai idėmiai ir randu, apart kitko, kaip ir ką kalbėjosi trys teroristai ir viena moteris, gyvenanti Vilniuje, Novy Sviat priemiestyje, apie mane. Kaip mane pagauti arba nušauti. Suokalbyje dalyvavusi moteris buvo našlė ir pas ją slapta prisilaikydavo vienas čekistų karininkas, kuris prieš mane organizavo atentatą, o minima moteris kartais mane pasekdavo ir rinko žinias kur ir kada būtų patogiau mane suimti arba nužudy-

ti. Šis pasikėsinimas buvo įdomus ir man, ir kpt. B., todėl ėmėmės priemonių išsiaiškinti. Pirmoje eilėje reikėjo pažinti tą moterį, kuri rinko apie mane ir mano šeimą bei gimines, žinias. Ilgai netrukus, atvažiavo vienas iš giminių pas mane ir pasakė, kad buvo tokia moteris su prekėmis, kurias mainė į maisto produktus ir atsargiai klausinėjo apie mano lankymąsi kaime pas gimines. Visai įtariąs, kad vilnietė spekuliantė per daug jau teiravosi apie mane. Pasakęs jam kaip su ta moterimi laikytis ir ką kalbėti, dariau viską, kas buvo galima, kad sužinoti kada ir kas pas ją užėina, ypač vėlai vakare. Vieną pavakarių suskamba telefonas ir man praneša, kad tas pats vyras, kuris yra beveik nuolatinis "svečias" anos moters, vėl atėjo pas ją ir, tikriausia, greitai neišeis. Paskubomis pasišaukiau pareigūną p. A. ir viešos policijos pagelbininkus, kad skubiai užėitume į "spekuliantės" butą. Apžiūrėję jos nemazą butą, nieko neradome. O buto savininkė kategoriškai užsigynė apie bet kokius svečius. Butas buvo traciame aukšte ir bute po stogu buvo palėpės, kurias gerai apžiūrint, buvo rasta vyriški pusbačiai ir kišeninio ginklo 6 šoviniai. Tai, be abejojimo, rodė, kad esame tikroje vietoje ir kad reikėjo gerai tikrinti toliau. Nuodugniai apžiūrinio sienas, buvo rasta lentų sienoje išpjauta anga su padarytomis durėmis aplipintomis dryžuotu, taip kaip ir kitos sienos, popieriu. (B. d.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

ANTANAS VAIČIULAITIS

--- "GLUOSNIŲ DAINA"

Pirmiausia reikia talento, tada disciplinos, Flaubert disciplinos, savogalimybių ir ribotumo pažinimo, pagaliau sąžinės, kuri neleis meluoti skaitytojams. Visa tai ir sugebėjimas atsilaikyti prieš visas įtakas būtinai geram prozos rašytojui. Taip kalba Ernest Hemingway "Green Hills of Africa". Hemingway nemėgo kalbėti apie literatūrinius kriterijus. Jis kalbėdavo daugiausiai apie respektą, kurį rašytojas turi turėti savo kūriniui ir nepaprastai didelius reikalavimus tiems, kurie rašo prozą. Atmintį juosiliekia jo pastaba, kad yra rašytojų gimusių tik tam, kad padėtų kitiems parašyti vieną gerą sakinį. Tai aukštas standartas ir, be abejo, nelabai populiarus.

Hemingway definicija prisimintina, kalbant apie Antano Vaičiulaitis kūrybą. Temperamentu, idėjomis, visame kame griežtai skirtingi, abu rašytojai turi tą patį savęs respektą - daryti tai ką sugebi, tiek tobulai kiek įmanoma. Abu yra pirmoje eilėje "craftsman". Vaičiulaitis kūryba, nežiūrįnt kokią etiketę jai klijuosim, pasiliks visados esmėje aukašalio temperamento kūryba. Septintoji Vinco Krėvės vardopremija buvo paskirta

Antanas Vaičiulaitis.

Antano Vaičiulaitis "Gluosnių dainai" - padavimams, nuotrupoms iš to grakštaus, miniatūrinio pasaulio, kurį rašytojas šlifuoja jau daugelį metų. Vaičiulaitis įprasta skirti rašytojų - estetu grupei. Literatūroje šie, jei taip galima pasakyti, tylūs, autoriai neturi paprastai pirmaujančios vietos ir jų skaitytojų grupė labai nedidelė. Jie beveik niekad nesukelia kontraversijų ir todėl rečiau patraukia kritikų dėmesį. Kartas nuo karto, jie kaltinami sėdėjimu "dramblo kaulo bokšte", nusigrežimu nuo gyvenimo tikrovės, naivumu, kartais pedantizmu. Arthur Koestler žodžiais, negalima kultivuoti savo mažo darželio, kai aplinkui pilna koncentracijos lagerių. Ypatingai mūsų dabarties prozoje, per-

sunktoje psichologiniais, sociologiniais ir politiniais motyvais, rašyti apie mažo miestelio šunis ar neegzistuojantį žvirbliuką yra plaukti prieš laiko srovę. Dalis lietuvių prozaikų, norėdami pakliūti į šią srovę, labai rimtai bando surasti kompromisą tarp savo įprastų formulių ir modernių siužetų. Thalmide aukos, rungtytės su materializmu dangoraižių šešėlyje ir t. t. - pastangos būti aktuali, pagauti skaitytoją, jei ne kitaip, tai bent jo smalsumą, deja, labai retai pavyksta. Mūsų dienų skaitytojas yra daug reikalaujantis. Šabloniškos formos ar charakterio neįmanoma paslėpti po pseudo - psichologinę ornamentaciją.

Vaičiulaitis "Gluosnių daina" nepretenduoja į avangardą. "Valentiną" ir "Gluosnių dainą" skiria eilė metų, bet pagrindiniai bruožai pasilieka tie patys. Autorius lanko mažuosius žmogaus dalios kampelius, piešia lyriškus, beveik peršviečiamus savo skaidrumu, peizažus, žaidžia paprastomis kasdienybės detalėmis, kurios, akcentuojamos apsakos nuotaka, sustoja prie tikrovės bruožų, kurių žmonės intuityviai ieško, bet sunkiai atpažįsta.

"Gluosnių dainoj" nėra sudėtingų ir išieskų charakterių. Jie daugiau peisažo dalis, negu kas kitas. Padavimų intriga yra neįmonuojanti. Joks skaitytojas nebus jų priurakintas prie kėdės, laukiant kas atsitiks. Dažnai,

Prie atstatytos Trakų pilies montrealiečiai A. ir V. Feteraičiai ir I. Andruskevičienė.

taip kaip pavyzdžiui, Katherine Mansfield novelėse, skaitytojas truputį nustemba: tai viskas? ... Vaičiulaitis kūryboje daug daugiau niuansų, žodinė improvizacija dažnai pažištama tema. Joje neverda idėjos. Vaičiulaitis nei veda, nei moko, nei sava, nei kitų nesigaili. Pasakojime apie Sirakūzų poetą Dionizą, Panas pataria nusivylusiam poetui žodžiais, kurie gal geriausiai charakterizuotų "Gluosnių dainą":

- Aure, dideli ir giedrūs plaukia debesų kalnai. Ten tik geroms ir skaisčioms dvasioms gyventi ir svajoti tokius sapnus, kurių ir patsai Dzeusas pavydėtų. O čia prie mano kojų, šypsodamos žydi gelė, smulkutė, kukli ir daili. Kai man, dievi, esti liūdna, aš pasižiūriu į ją - ir vėl šviesu būna mano akyse.

(p.22)

Citatos tonas primena bendrai Vaičiulaitis toną. Kaip daugumas estetu,

Vaičiulaitis tartum atitraukia nuo skaitytojo, mandagiai pakviesdamas jį mesti žvilgsnį į dailius jo surastus daiktus.

Pasižiūrėjus į visa tai, kas "Gluosnių daina" nėra, reikia grįžti prie tikro prozos rašytojo definicijos, kuri buvo duota pradžioje. Ar ne visi rašytojai gali taip save apibūdinti, išskyrus, žinoma, grafomanus?

Sunku rasti rašytoją, kuris abejotų savo talentu - tuo jie visi yra užtikrinti. Daugumas rašytojų, išskyrus tuos, kurie rašo dėl pinigų ar kitos, nieko bendro su literatūra neturinčios, priežasties, nori apgauti skaitytoją. Sunkiausi yra kiti du reikalavimai: disciplina ir pažinimas savo galimybių ir ribotumo. Vaičiulaitis priklauso tai kategorijai rašytojų, kurie ne tik niekad nebandė apgauti skaitytojo, bet kas dar svarbiau, niekad nebandė apgauti savęs.

Disciplina nėra patrauklus žodis. Rašyti

daug, rašyti ilgai, dėti ornamentą prie ornamento, lieti emocija - visa tai yra didelė pagunda rašytojui. Pasidaro savotiška auto - hipnozė, klausant savo balso. Disciplina yra reikalinga kiekvienam rašytojui, bet ypatingai estetui. Jo prozos instrumentas trapus, sunkiau išlaikantis nereikalingų žodžių svorį. "Buvo pati bobų vasara, mėlyna ir liūdna" - vienas sakiny apibrėžti nuotakai. Dar vienas bereikalingas žodis ir pasikeičia balansas, kaip vienas bereikalingas teptuko brūkšnis suardo paveikslą harmoniją. Lietuvių kalboje ypatingai lengva perdaug pasakyti, todėl netiek daug turime žodžių meistrų. Skaitant apie Kaributą ar Banguolę kyla klausimas - kuo skiriasi Vaičiulaitis padavimais nuo daugelio skaitytų legendų apie Vytauto Didžiojo karžygius ir žvejų dukras Baltijos pakrastyje? Tas pats skirtumas, kaip tarp Debussy skambinimo muzi-

kos mokyklos gero mokinio ir gero pianisto. Žodis yra rašytojo instrumentas ir disciplina padaro jį virtuozu.

Pažinti tikrai save rašytojui nėra lengva. Vaičiulaitis kūrybinis horizontas nėra platus. Esmėje jis seka kelią, atrastą jau gan seniai, grįždamas vis prie to, kas jam artimiausia - vidurdienio giedros pasaulio, kuriame susipina vos pastebimi melancholijos ir ironijos tonai. Ir tų apysakų, kuriuose ateina mirtis, praradimas ar vienišumas, spalvos yra pastelinės. Iš visos Vaičiulaitis kūrybos pasilieka jo savitos harmonijos išpušis. Benvenuto di Giovanni, pristatydamas savo paveikslą mecenatui, kalba apie tai, kaip jis atrinko dalykus, kuriuos jis pažįsta ar norėtų pažinti - Toskanos kalvas ir dykumų karavonus, duodamas jiems dėsnį pagal savo vaizduotę. Benvenuto žino ką jis daro ir tikisi būti priimtas toks koks jis yra. Vaičiulaitis kūryba yra laisva nuo pretenzijų, nuo bandymo falsifikuoti savo talentą vardan bet kokio populiarus "izmo". Pažinti savo ribotumą nėra lengva. Iš Vaičiulaitis reiktų šiuo atveju pasimokyti didesniam daliai lietuvių rašytojų.

Vartant per kelis praėjusius metus išėjusias knygas, krinta į akis kokia didelė praraja skiria gerus ir kilnius norus nuo galutinio rezultato. Vinco Krėvės literatūrinė premija šiais metais atžymi rašytoją už kurį kalba ne tai, ką jis bandė parašyti, bet ką jis parašė.

34.

VINCAS MYKOLOAITIS SUKILĖLIAI PUTINAS

XX

Žinia apie mūsų Biržų apylinkėse ir Sierakausko suėmimą pasiekė Silėnų kaimą ir Bagynų dvarą negreitai. Žmonės, užsiėmę pavasario darbais, niekur toliau nenuvykdavo, be to, baugino ir neramūs laikai. Miesteliuose ir bažnytkaimiuose slėpinėjo policija, žandarai, saldotai, keliuose pagausėjo šiaip ir visokių įtartinų valkatų. Geriau su tokiais nesusitikti! Doktorėlis Dimša, visokių naujienų nešėjas, jau seniai nesirodė. Jam dabar buvo darbo per akis. Jis dažnai sukinėjosi apie kavalerijos dalinius, kazokų kuopas, kurių vis dažniau ėmė rodytis tame krašte. Jo šaukdavosi čia apšlubusio arklio apžiūrėti, ten suteikti kitokią veterinarinę ar mediciniską paslaugą. Kiekviena proga doktorėlis ką nors sužinodavo: kur ir kokių reikalų dalinis žygiuoja, kur ir kada tas arklys buvo taip neįprastai sužeistas, kas yra to ar kito dalinio viršininkas, o kaip vadinasi vyriausiasis vadas? Tokias žinias jis sugebėdavo pasiūsti, kam reikalinga, ir jos pasiekdavo sukilėlius bei jų vadus. Su savo spietės dvaro bernų ir kumečių būrį, patraukė į mišrūpėsio panai Jadvygai, o baimės ponui Skrodskui, žimėli.

Parvykęs į savo gimtąsias vietas, doktorėlis pirmiausia atlankė Bagynus. Pana Jadvyga nekantraudama jo laukė, nes nujautė išgirsianti svarbių naujienų. Neapsiriko. Dimša, nesileisdamas į smulkmenas, nu piešė jai šiurop Sierakausko pralaimėjimo vaizdą, kaip paprastai tokiais atvejais sutirštintą gaudų ir krūva ir atsilyginsias už visas neteisības. Pono savo pritarimą jį žygiui. — Pirmąsyk matau tokias drąsias, ryžtingas mombanga kilo krūtinėje, tačiau jis nebuvo pratęs lieti savo jausmus materiai.

Su didžiausiu sielvartu klausė Jadvyga Dimšos kelionės reikalo su Malvina. Bytautaitė sumanymui grynų pono, berods, ir valdžiai nusikaltęs. Apie Macvojaus ir jam praėjus, aš galvodavau apie tave. Man pasakojimo. Tačiau prie sielvarto maišės ir kaip ir pritarė, bet kaip ištrukti iš namų? Tėvas ir brolis, be kevičiaus būrį kai ką mes žinome. Tikiuosi, kad jau būdavo lengviau, prisiminsu, kad yra nors vienas ryt jūs pasimatysite su juo pačiu ir su savo pažįstamais. Džidas Morkus, dar užpėnai su Dimša atvykęs į vo gyvybę. — Dėkui tau už tai. Jei tu žūtum, ir man nebeliktų brolio Nemezičiaus, Daniūnų savininko. Julijus, karš-noro gyventi. — Ne, Malvina, — atsakė jis kietu balsu. — Tu nekilėlius ir susirėmimus su carine kariuomene. Jis gerai galvoji. Tam mes ir einame žūti, kad gyviežinojo apie mūsų prie Gudiškių kaimo, jo pralaimėsiems būtų lengviau gyventi! Ypačiai tiems, kuriuos jima, sukilėlių išblaškymą, Sierakausko suėmimą ir mes mylime ir kurie mus myli. — Jei tu žūsi, ir man ne gyvenimas, — atkakliai pasiryzta.

Nastė, patyrusi iš savo panelės tas pačias naujienas, taip pat labai susirūpino. Tuose baisiuose mūsųose dalyvavo juk ir Jankauskų Kazys. Kas jam atsitiko? Ar jis gyvas, ar jis sveikas? Gal sužeistas, gal pateko į priešų rankas, o gal, neduok dieve, užmuštas... Ak! Nastė nebegali apie tai nė pagalvoti. Viena paguoda, kad Mackevičius su savaisiais, sako, spėjo pasitraukti.

Kai Nastė paskleidė tas žinias Silėnų kaime, ten kilo tikras sumišimas. Kaimynas bėgo pas kaimyną paaimanuoti ir pasiguosti. Balsai — seniai ir mergaitės, Jankauskai, Noreikienė ir kiti, kurių kas nors iš girdėti apie sukilimą. Sako, kažkur apie Biržus būvę vežimėlius išvažiavo Krinčino link. Prie miško, kur šeimoms išėjo su Mackevičium, nebesitvėrė savyje dideli mūšiai. Taip. Buvo čia užsukę du vyrukai iš slėpės sukilėlių, glaudėsi alksnių bei karklų krūmiuose, pavykė išgelbėti savuosius. Vienas vyrukas beveik visai išnykdamas. Netrukus iš krūmų pasirodė moteris, kuri išsiskyrė Mackevičiaus būrys, sako, slapstysis kažsustojo.

— Na, štai ir mes nors sykį sulaukėm svečių. — Malvina spaudė jam ranką ir negalėjo atitraukti akių nuo jo sulysusio, juoda barzda apžėlusio veido. Ji pajuto šiltą, stiprų Mackevičiaus rankos paspaudimą, matė jo gilų, nuoširdų, su džiaugsmu ir liūdesiu sumišusį žvilgsnį ir pati vos galėjo sulaukyti ašaras.

Tuo tarpu šilėniečiai kvietė Nastę su Džidu atlaikyti būrio stovyklą ir pasimatyti su kitais pažįstamais. Malvina pasakojo jam, kiek ji iškentėjo sielvarto ir baimės, kai sužinojo apie tuos nelaimingus įvykius. Mackevičiui, klausant jos žodžių, šilta dėkingumo banga kilo krūtinėje, tačiau jis nebuvo pratęs lieti savo jausmus materiai. — O tu ar atsimindavai mane tomis sunkiomis dienomis? — klausė ji, nepakeldama jo tylėjimo. — Jis atvirai, šiltai pažvelgė į ją. — Taip, Malvina. Atsimindavau. Laukdamas patarimų, kaip išvengti mirties, aš galvodavau apie tave. Man pasakojimo. Tačiau prie sielvarto maišės ir kaip ir pritarė, bet kaip ištrukti iš namų? Tėvas ir brolis, be kevičiaus būrį kai ką mes žinome. Tikiuosi, kad jau būdavo lengviau, prisiminsu, kad yra nors vienas ryt jūs pasimatysite su juo pačiu ir su savo pažįstamais. Džidas Morkus, dar užpėnai su Dimša atvykęs į vo gyvybę. — Dėkui tau už tai. Jei tu žūtum, ir man nebeliktų brolio Nemezičiaus, Daniūnų savininko. Julijus, karš-noro gyventi. — Ne, Malvina, — atsakė jis kietu balsu. — Tu nekilėlius ir susirėmimus su carine kariuomene. Jis gerai galvoji. Tam mes ir einame žūti, kad gyviežinojo apie mūsų prie Gudiškių kaimo, jo pralaimėsiems būtų lengviau gyventi! Ypačiai tiems, kuriuos jima, sukilėlių išblaškymą, Sierakausko suėmimą ir mes mylime ir kurie mus myli. — Jei tu žūsi, ir man ne gyvenimas, — atkakliai pasiryzta.

sukilimo šalininkas. Jis rašo kurstančias dainas. Vie- ieškoti. Apraminęs merginas, jis pasišaukė Džidą aš padainavau kunigui Mackevičiui. Jam patiko. Morkų. Šis drąsus ir sumanus vyras turi surasti MacGreičiaus, kad jis ir savo vyrus išmokė tos dainos. kevičių. Džidui patiko toks uždavinys. Ko jį nepasirasti? Ar jis gyvas, ar jis sveikas? Gal sužeistas, gal pateko į priešų rankas, o gal, neduok dieve, užmuštas... Ak! Nastė nebegali apie tai nė pagalvoti.

Sekančiomis dienomis vežimėlis su dviem kaimo moterėlėmis dardėjo keliu per Panevėžį, Žaliąją girią, damas džiaugsmu. Jam pavyko sužinoti, kur sustojo Mackevičius! Nepertoliausia nuo čia. Ryt rytą jie

Sustoję nakvynės viename Dimšos nurodytame pasimatys. — Anksčiau rytą Džidas su abiem moterimis tuo pačiu keliu, kur šeimoms išėjo su Mackevičium, nebesitvėrė savyje dideli mūšiai. Taip. Buvo čia užsukę du vyrukai iš slėpės sukilėlių, glaudėsi alksnių bei karklų krūmiuose, pavykė išgelbėti savuosius. Vienas vyrukas beveik visai išnykdamas. Netrukus iš krūmų pasirodė moteris, kuri išsiskyrė Mackevičiaus būrys, sako, slapstysis kažsustojo.

— Na, štai ir mes nors sykį sulaukėm svečių. — Malvina spaudė jam ranką ir negalėjo atitraukti akių nuo jo sulysusio, juoda barzda apžėlusio veido. Ji pajuto šiltą, stiprų Mackevičiaus rankos paspaudimą, matė jo gilų, nuoširdų, su džiaugsmu ir liūdesiu sumišusį žvilgsnį ir pati vos galėjo sulaukyti ašaras.

Tuo tarpu šilėniečiai kvietė Nastę su Džidu atlaikyti būrio stovyklą ir pasimatyti su kitais pažįstamais. Malvina pasakojo jam, kiek ji iškentėjo sielvarto ir baimės, kai sužinojo apie tuos nelaimingus įvykius. Mackevičiui, klausant jos žodžių, šilta dėkingumo banga kilo krūtinėje, tačiau jis nebuvo pratęs lieti savo jausmus materiai. — O tu ar atsimindavai mane tomis sunkiomis dienomis? — klausė ji, nepakeldama jo tylėjimo. — Jis atvirai, šiltai pažvelgė į ją. — Taip, Malvina. Atsimindavau. Laukdamas patarimų, kaip išvengti mirties, aš galvodavau apie tave. Man pasakojimo. Tačiau prie sielvarto maišės ir kaip ir pritarė, bet kaip ištrukti iš namų? Tėvas ir brolis, be kevičiaus būrį kai ką mes žinome. Tikiuosi, kad jau būdavo lengviau, prisiminsu, kad yra nors vienas ryt jūs pasimatysite su juo pačiu ir su savo pažįstamais. Džidas Morkus, dar užpėnai su Dimša atvykęs į vo gyvybę. — Dėkui tau už tai. Jei tu žūtum, ir man nebeliktų brolio Nemezičiaus, Daniūnų savininko. Julijus, karš-noro gyventi. — Ne, Malvina, — atsakė jis kietu balsu. — Tu nekilėlius ir susirėmimus su carine kariuomene. Jis gerai galvoji. Tam mes ir einame žūti, kad gyviežinojo apie mūsų prie Gudiškių kaimo, jo pralaimėsiems būtų lengviau gyventi! Ypačiai tiems, kuriuos jima, sukilėlių išblaškymą, Sierakausko suėmimą ir mes mylime ir kurie mus myli. — Jei tu žūsi, ir man ne gyvenimas, — atkakliai pasiryzta.

— Pirmąsyk matau tokias drąsias, ryžtingas mombanga kilo krūtinėje, tačiau jis nebuvo pratęs lieti savo jausmus materiai. — O tu ar atsimindavai mane tomis sunkiomis dienomis? — klausė ji, nepakeldama jo tylėjimo. — Jis atvirai, šiltai pažvelgė į ją. — Taip, Malvina. Atsimindavau. Laukdamas patarimų, kaip išvengti mirties, aš galvodavau apie tave. Man pasakojimo. Tačiau prie sielvarto maišės ir kaip ir pritarė, bet kaip ištrukti iš namų? Tėvas ir brolis, be kevičiaus būrį kai ką mes žinome. Tikiuosi, kad jau būdavo lengviau, prisiminsu, kad yra nors vienas ryt jūs pasimatysite su juo pačiu ir su savo pažįstamais. Džidas Morkus, dar užpėnai su Dimša atvykęs į vo gyvybę. — Dėkui tau už tai. Jei tu žūtum, ir man nebeliktų brolio Nemezičiaus, Daniūnų savininko. Julijus, karš-noro gyventi. — Ne, Malvina, — atsakė jis kietu balsu. — Tu nekilėlius ir susirėmimus su carine kariuomene. Jis gerai galvoji. Tam mes ir einame žūti, kad gyviežinojo apie mūsų prie Gudiškių kaimo, jo pralaimėsiems būtų lengviau gyventi! Ypačiai tiems, kuriuos jima, sukilėlių išblaškymą, Sierakausko suėmimą ir mes mylime ir kurie mus myli. — Jei tu žūsi, ir man ne gyvenimas, — atkakliai pasiryzta.

— Pirmąsyk matau tokias drąsias, ryžtingas mombanga kilo krūtinėje, tačiau jis nebuvo pratęs lieti savo jausmus materiai. — O tu ar atsimindavai mane tomis sunkiomis dienomis? — klausė ji, nepakeldama jo tylėjimo. — Jis atvirai, šiltai pažvelgė į ją. — Taip, Malvina. Atsimindavau. Laukdamas patarimų, kaip išvengti mirties, aš galvodavau apie tave. Man pasakojimo. Tačiau prie sielvarto maišės ir kaip ir pritarė, bet kaip ištrukti iš namų? Tėvas ir brolis, be kevičiaus būrį kai ką mes žinome. Tikiuosi, kad jau būdavo lengviau, prisiminsu, kad yra nors vienas ryt jūs pasimatysite su juo pačiu ir su savo pažįstamais. Džidas Morkus, dar užpėnai su Dimša atvykęs į vo gyvybę. — Dėkui tau už tai. Jei tu žūtum, ir man nebeliktų brolio Nemezičiaus, Daniūnų savininko. Julijus, karš-noro gyventi. — Ne, Malvina, — atsakė jis kietu balsu. — Tu nekilėlius ir susirėmimus su carine kariuomene. Jis gerai galvoji. Tam mes ir einame žūti, kad gyviežinojo apie mūsų prie Gudiškių kaimo, jo pralaimėsiems būtų lengviau gyventi! Ypačiai tiems, kuriuos jima, sukilėlių išblaškymą, Sierakausko suėmimą ir mes mylime ir kurie mus myli. — Jei tu žūsi, ir man ne gyvenimas, — atkakliai pasiryzta.

PROPERŠOS

Surinko TAURAS.

Toli toli tie vakarai, orkestru, styginiu kvar-kurių pavydėdavo mums tetų, jų vaidmuo respublikos kolonijos. Plojome ir džiaugėmės, kai lankėsi liaudies ansambliai iš Lietuvos. Kitiems tie pasirodymai ėmė rodytis pat neblogesnius kolektyvus, grojančius Haydną, Mocertą, Britteną, Stravinskį, o "Lietuvos" neturi.

"... Kas atstovavo mūsų muzikiniam menui Montrealy, Londone, Pietų Amerikoje, įvairiuose festivaluose? Ar tai nebuvę pirmoje eilėje birbynai, inkai, kanklininkai, liaudies dainininkai ir šokių atlikėjai. Mano nuomone, liaudies muzikos katedra dar labai ilgai turės darbo, ruošdama brangius ir labai reikalingus liaudies muzikos atlikėjus. Liaudies specifikos ir augšto muzikinio meistriškumo derinys yra itin įdomus ir patrauklus gamtos suvienodėjusioje pasaulinėje muzikoje. Tiek mes, tiek ir užsienio muzikos mėgėjai žaivimės mūsų kameriniu

Surinko TAURAS. Taigi, jei mes branginam savo nacionalinę kultūrą, liaudies muzika privalo gyvuoti, kaip gyvuoja mūsų kalba, literatūra, pabynai. Liaudies muziką reikia tausoti ir puoselėti: reikia entuziastų, kol kas buvo mano bendražygiai. Estai, pavyzdžiui, nors turi nemažai židomų folklorą, negu mes, po šiais dienais nesukūrė savo ansamblio. Lygiuodamiesi į pasaulinės muzikos naujoves, jie profesinėje muzikoje pasiekė labai daug, brangaus praradę, primiršdami savo liaudies turtus? Pamenu prieštaringas

nuomones ir mūsų muzikinėje visuomenėje, kai 1940 metais pradėjome organizuoti ansamblių, S. Šimkus šiaurės, sakydamas, kad "šokdami su vyžomis kultūros nepakelsim", o Balys Sruoga, kompozitorius Jurgis Karnavičius. Jadvyga Čiurlionytė, Juozas Gruodis šią idėją labai palaidė, padėjo kaip įmanydami. Juozas Gruodis pasiūlė ir vieną pirmųjų programos numerių - liaudies melodiją "Esk, kurvute!", kuri, vėliau mano išvystyta, ir dabar tebegyvena ansamblio programoje.

Tačiau ir skeptikai po kurio laiko atlyžo. Šimkus po vieno koncerto priėjęs pabučiavo ir atsiprašė, o liaudies dainom sužavėtas, V. Mykolaitis-Putinas, kratydamas man ranką, pasakė: "ploti per mažą, šaukti reikia".

Kažkada senajam ansambliui žengiant pirmuosius žingsnius, mes kartais išgirdavom priekaištų valstybės jums moka algas, o jūs dainuojat ir šokat tą patį, ką ir susikūrusieji saviveikliniai ansambliai. Tai buvo tiesa, tik su mažą paklaidą: ne mes dainavom tą patį, bet mūsų pasekėjai, išgirdę koncerte vieną ar kitą dainą bei pamatę šokį, juos bematant pasisavindavo. Taip mes žmonėms gražindavom tai, ką jie kažkada buvo užmiršę ir praradę. Liaudžiai buvome labai savi ir artimi,

MONTREAL

Padėkos

Visiems prisidėjusiems prie Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo š. m. lapkričio mėn. 24 d. sėkmingo suruošimo: dr. Nagiui, so' G. Čapkaus-

mus mėgdžiojo, galima sakyti, buvom tapę savotiška mada, kaip dabar big-bitas. Kadangi kasmet paruošdavome po pusantros naujos programos, tai ir mūsų "antrinkai" repertuaro nestokojo. Dabar reikalingi kardinaliai pasikeitė. "Lietuvos" meistriškumas nepaprastai išaugo ir savi-veikliniam ansambliui, jos repertuaras nebeįkandamas. Jie dūsta be naujų dainų ir šokių. Nenoriu kviesiti "Lietuvos" grįžti atgal - jos kelias eiti toliau priekį, bet...

nenusukti į šalį. Man, tiek metų sekančiam ansamblio veiklą, atrodo, kad kartais liaudiškumas, lietuviškos dvasios savitumas paaugojamas efektingumui, netgi estradiškumui. Reikėtų saugotis vylingojo "moderno", palikti jį "Nemuno žibuuriams" ar "Vilniaus aidams", o savųjų naujovių ieškoti liaudies dvasios ribose. Na, bet šešiasdešimtmečiams ir trisdešimtmečiams dažnai tie patys dalykai skirtingai atrodo, o be to, čia jau atskiros pokalbio tema".

kieni, Vyta. Saba'ui, r. Roč, Aušros Vartų par. Klebonui Tėvui L. Zarem-bai, S. J., A. V. chorui ir visoms sesėms šaulėms ir pontoms, kurios paaukojo oyragus ir visiems šauliams, atlikusiems įvairias pareigas dėkoja L. K. Čventei ruošti KOMITETAS

Visiems, kuo nors prisidėjusiems prie "Nidos" klubo ruošto vakaro-baliaus lapkričio 16 d. DLK Vytauto klube, dėkojame šeimininkėms: M. Kaspėvičienei, M. Grinkuvienai, O. Mylienei, O. Šiaučiu-enei, H. Petrauskienai, A. Urbonavičienei. P. p. Lapenaitei ir Buzienei, už darbą virtuvėje ir pyragus. Loterijos platintojams: p. lei Urbonavičiū-tei, p. Valatkaitei, p. Adomaitytei. P. Brenden, p. O. Matulienai ir A. Matuliui, už žuvies produktus. Vyrams: p. V. Sunšinskui, J. Zaviui, Br. KIRSTUKUI, St. Pocauskui, A. Sutkevičiui, A. Mylei, P. Petroniui, J. Dalmantui. Ir DLK Vytauto klubo visai valdybai už salę.

"Nidos" klubo valdyba.

Suruošusiems man 65 metų netikėtą ir puikų gimtadienio pagerbimą visiems broliams šauliams, ir sesėms, kaime-nams ir pažįstamiems tarianuoširdžiausią ačiū. Ignas Petrauskas

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

SPENGIANTI

TYLA

Tiesių tarpkolūnė statybos organizacija, pažadėjusi seniai užbaigti kultūros namų statybą Mielūnino kolūkyje, netiesi savo pažadą.

Iš toli ant kalno šviečia mūras baltas, išdidus. Ir sveltinai kolūkiečiai rado jums, koks jo vidus. Koją keliate pro langą ir įėjat į foje. Gelžgaliai po kojom žvanga.

Kas čia darosi! Vajei! Scenų - vėjas šoka įvystą, Varnos derina balsus, nei višta užlipi drįsta, kad prajuokintų visus. Salė - lentgaliai ir plytos, Sočiai viduje prilyta - rėmai, durys greit supus. Surūdijo įrengimai, apkloti skraiste dangaus. Kolūkiečiai pyktis ima - ar ilgai telšiečiai snaus? Kilimai ir pianinas nupirkti jau prieš metus. Lūdnos mintys vis kankina - ar pabaigę statyt namus? O statyba ant kalnelio gaubia spengianti tyla. - Niekas tvirtinti negali, kad "tyla" - gera byla".

Tiesių rajonas, Mielūnino kolūkis

A. BRICKA

Spausdiname fotoetudą, kuris gal įkvėps poetus ir kompozitorius sukurti dar vieną, dar masiškę dainą apie nepakartojamą Kauno marių pakrantių "grožį".

"ŠLUOTA" Satyros ir Jumorų žurnalas.

LIETUVIŲ STUDENTŲ STOVYKLA ŠIAURĖJE

Tradicinė Kanados Lietuvių studentų šiaurės stovykla ir Naujų Metų sutikimas įvyks gruodžio mėn. 29, 30, 31 ir sausio 1 dienomis. Stovyklai išnuomotas gražus Alpine Lodge viešbutis, 45 mylios nuo Montrelio, Val Morin vietovėje, Laurentian kalnų centre, prie geriausių Ski centrų. Vietų skaičius ribotas, todėl

norintieji dalyvauti prashomi nedelsti su užsakymais. Registracija bus vykdoma užsakymų gavimo eile.

Užsakymus siųsti Lilei Bakaitytei, 2322 Pauline Street, LaSalle, Montreal 660, Que., Canada, pridant pusę kainos. Antroji pusė įmokama atvykus į vietą. Kaina vienam asmeniui \$ 22.00 (nakvynė už tris naktis, Naujų Metų bufetas ir šampanas).

Gera proga naujoms pažintims ir žiemoms pramogoms! Laukiama daug studentų ir studentų iš Kanados ir Amerikos.

Rimas Rudinskas
Montrelio Lietuvių Studentų Sąjunga.

"BALTIJOS" VAJUS.

Anksčiau gauta \$ 525.00. Dabar gauta: po \$ 10.00: J. J. Žitkauskai, A. Iz. Mališkai, V. J. Joci ir V. J. Norvaišai; po \$ 5.00: V. L. Sniečkai (Elora, Ont.), ir A. M. Petrauskai. Viso gauta \$ 575.00. Visiems didelis dėkui.

Už surinktus pinigų numatoma ateinančiais vasarai padaryti spinteles vaikams indams pasidėti valgykloje, įsigyti šaldytuvą (jei niekas nepadovanos), pagerinti sporto aikštę, padaryti žvyruotus takus į berniukų nakvynių namuką ir į maudyklę ir, jei užteks lėšų, išvalyti paežerės sklypus ir pastatyti keletą "picnic tables".

P. Rudinskas
Komiteto Pirmininkas

PARDUODAMA

Jau išėjo iš spaudos Jono Šiaurės židomi knyga,

"APOCALIPSE"

20 - jo amžiaus raida. Nuostabūs įvykiai. Romos katalikų bažnyčios reformos apocalipsės šviesoje. Perskaitykite ir apsvastykite. Reikalaukite pas visus lietuviškų knygų platintojus arba pas leidėją šiuo adresu:

Jonas Burčikas
2272 Laval, Ville Jacques Cartier, P.Q.
Canada.

A.B.C.

SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maito mokėstį.
- ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.
- ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė -- žemiausia kaina!!!
- ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$ 15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$ 21.50 maitę, persiuntimo mokėstį ir t.t.
100 sv. ryžių \$ 25.00 Jūs nemokėsite nė vieno centa
20 sv. taukų \$ 12.70 daugiau!

ABC priima ir pinigus už kuriuos jūsų giminės gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.

Užsakykite į ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas -- 100% pasitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd

DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/. Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABITAI.
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

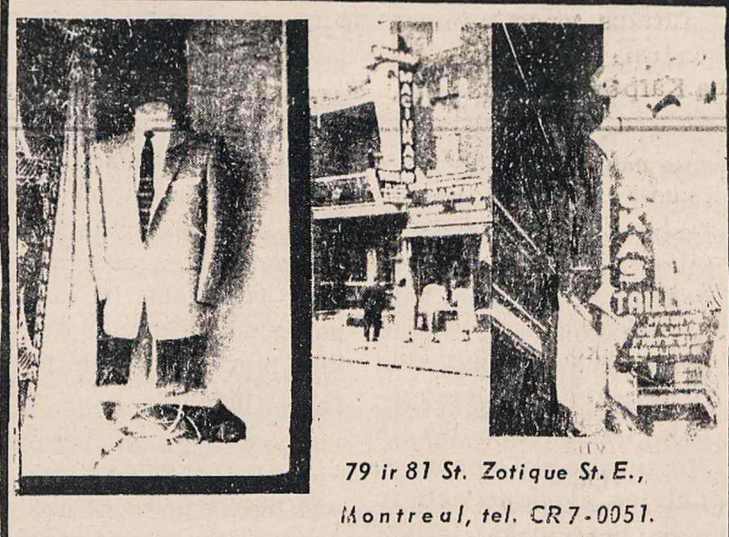
LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais "Nepriklausomos Lietuvos" redakciją)

Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

79 ir 81 St. Zotique St. E.,
Montreal, tel. CR 7-0051.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS
SUKAKTUVES MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

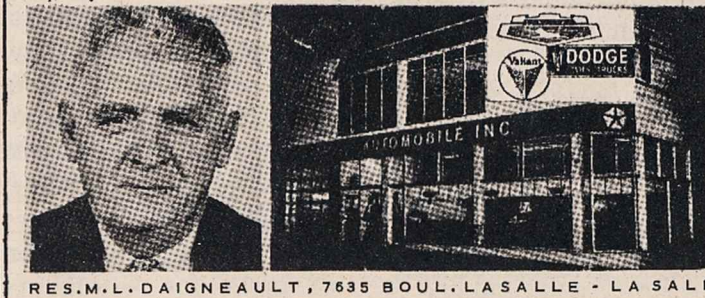
Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

Nauji: 366-7818
Naudoti: 366-5691 LaSalle Automobile Inc.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

ALUS, MINKŠTI GERIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.

PRITYRĘS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ

GAMINTOJAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS Į NAMUS, SALES VISOSE

MIESTO DALYSE.

1918 Frontenac Street, Montreal, TEL. 524-0209

/Prie požeminio "METRO" stoties/.

SIUNTINIAI LIETUVON KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2-5319.

IŠ ČIA PASIŲSITE SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNELEMS IR ŠILKINĖS - Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAIP PAT PRIMAME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$54.00 ir extra kelnės \$13.50.

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvalaikis lietuviškai.

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

KAPITALAS virš trijų

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupy dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje **KASOS VALANDOS:** kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

DUODAME
mortgicius iš 7%
asm. paskolas iš 7%
MILIJONŲ DOLERIŲ.

ILGIAU LAUKSITE, ILGIAU KENTĖSITE. TIE, KURIE TIKRAI NORITE PALENGVEJIMO, TUČTUOJAU - MINUTĖMIS GERIAU JAUSTIS.

Imkite DIANA DROPS - lašus ir tuomet palengvinosite stiprų kosėjimą slogą, krūtinės peršalimą, šalčio krėtimą, karšligę, skausmus sąnariuose bei visame kūne, gerklės skausmus, užkimimą, biliarium, čiaudėjimą, nosies negalavimą, asmoje, bronchite, Dėl palengvėjimo ir laisvesnio kvėpavimo. Niekas neveikia taip -- kaip DIANA DROPS - tikrai greitai veikiantis pasekmės. Kainuoja \$2.00 butelis mūsų vaistinėje.

ROXODIUM mediciniškas skystis įtrinant greitai pagerėjimui artrito, reumatizmo, muskulių skausmų, nugaros skausmų, išsijos - šlaunies skausmų, uždegimo -- skausmų pečiuose, rankose, alkūnėse, riešuose, skausmingiems nelankstiems pirštų sąnariams, skausmų kojų riešuose, keliuose, krūtinės persišaldyme, neuralgijos -- galvos skausmų, aplinkinio ausų skausmo, veido ar sprando skaudėjimo, nuo sužiedimų, nudrėskimų, išnėrimo ir patesimo mazguotų venų blauzdose, niežėjimo, pūlimo, spuogų veide arba visame kūne. Pasekmės greitos - minutėmis. ROXODIUM nedegina ir neerzina odos. Laikykite atokiau nuo akių. Kainuoja \$2.00 butelis mūsų vaistinėje.

LUSCOE PRODUCTS LIMITED

559 Bathurst Street, Toronto 4, Canada.

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas, mortgiciniai sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLES AVE., TORONTO.
Margio vaistinės II aukštas.
Tel: Istaigos LE 7-1708.
Namų CR 9-6166.

INŽ. M. GVILDŽIO
LAIDOTUVĖS

Šeštadienį, lapkričio 23 d. iš Šv. Jono Kr. bažnyčios palydėtas į lietuvių kapines staigiai, nuo širdies smūgio, miręs inž. Mykolas Gvildys. Gedulingas mišias atlaikė kleb. P. Ažubalis, asistuojant dviem kunigams. Prasmingame savo žodyje klebonas pasakė:

"Šiandien, kaip Velykų rytą, pilna bažnyčia žmonių - jų tarpe ir jaunimas. Garbinga Gvildžių šeima neteko vadovo, kuris taip rūpinosi išauginti savo vaikus krikščioniškojo ir tautinio dvasiojo. Nei vieno sekmadienio velionis ne-

praleido neatvežęs savo šeimos į bažnyčią ir jaunimo susirinkimus, nors gyveno 20 mylių už miesto".

Velionis neteko savo tėvelio šių metų pradžioje, o motina Steigiamojai Seimato atstovė, mirė prieš ketletą metų. Abu buvo lietuvių.

Bažnyčioje ir kapinėse dalyvavo 10 kanadiečių inžinierių iš Department of Highways, kur velionis dirbo. Jų tarpe ir tiltų sk. viršininkas Bruce Davis. Atsisveikinimo žodį kapinėse pasakė B. Davis, inž. K. Baranauskas, Plias vardu, ir dr. J. Yčas draugų aušroki vardu. Virš 100 mašinų palydėjo keilonėn. Laidotuvėse dalyvavo velionės broliai, uošviai, švogeriai iš Čikagos, New Yorko, Clevelando ir Vašingtono. Po laidotuvių, Šv. Jono salė, buvo vaišės.

Velionis paliko žmoną Liudą, aktyvią skaučių organizatorę, dvi dukreles ir tris sūnus.

P. L.

KELEIVIS

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 61-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

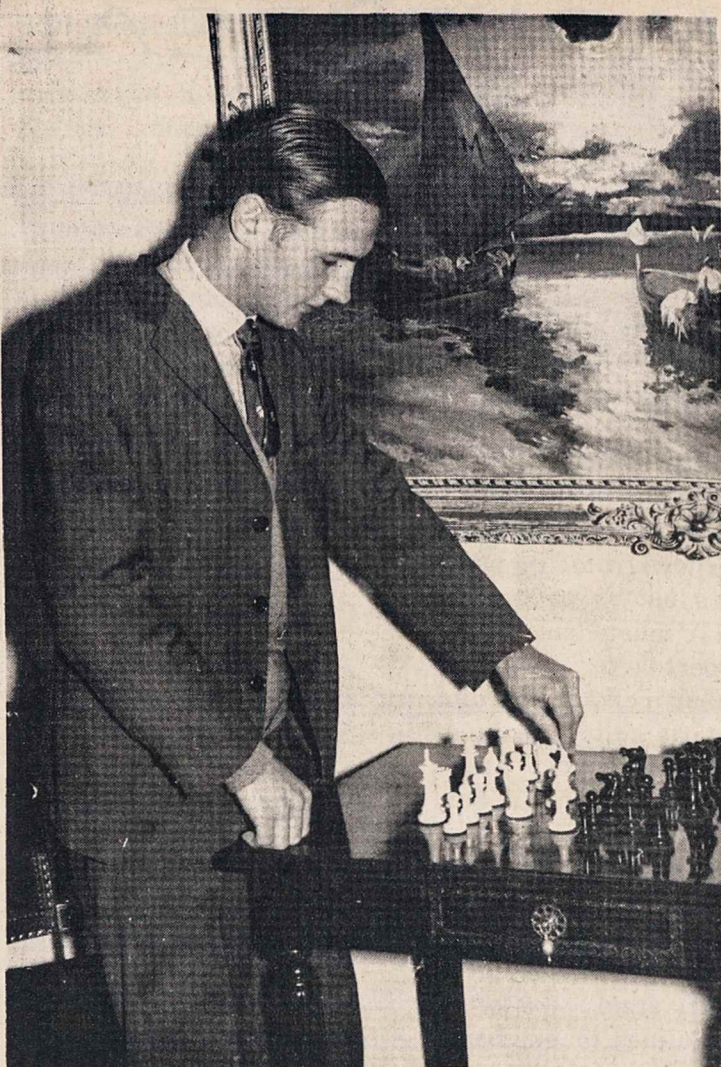
Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti 1969 m. Keleivio Kalendorių
Kaina \$1.00.

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

O. Galickas, laimejęs studijuojančio jaunimo sachmatų pirmenybės Argentinoje.

KANADOS SOSTINĖ OTTAWA

Naujosios apylinkės v-bos sąstas yra toks:

Prisėpionka - pirmininkas, Rimšaitė - vice. Šiur-nienė - sekretorė, Balse-viečienė - kultūros reik-lai ir Jurėnas - išdininkas.

* Į Lietuvių Fondo įgalio-tinio Otavos apyl. kreipi-mąsi šventinių sveikini-mų vietoje - paaukoti L. Fondui, - atsiliėpė ir au-kojo šie asmenys: Kubi-liai, Rimšaitė, Valiuliai, Šidlauskaitė, Ramūnai, Paškevičiai, Radžiai, Jur-kai, Pavilioniai, Dauniai, Trečiokai, Prisėpion-kos, Buivydai, Vilčinskai, Morkūnai ir Ališauskai. Viso paaukota \$96.00. Šiais pinigais bus padi-dintas bendrasis Otavos lietuvių įnašas.

* Lapkričio 23 d. paminė-jimas įvyko pereitą sek-madienį South March pa-rapijos, kur klebonauja kun.dr. V. Skilandžiūnas, patalpose; tai apie 10 my-lių už miesto ribų. Turė-jome iškilmingas pamal-das, trumpą apyl. p-ko Prisėpionkos kalbą ir suneštines vaišes.

* Artėjantį pabaigą šiem

Laisvės Kovos Metams, Lietuvių Fondui paremti, paaukojo dail. A. Tamo-šaitienė aliej. paveikslą "Rudens viltis", o N. Tre-čiokienė - "Išsiskleidi-mas". L. Fondo įgaliotinis yra joms už tai didžiai dėkingas.

* L.F. įgaliotinio suruoš-toji "grybų vakarienė", davė \$70.00 gryno pelno. Jos metu buvo atžymėti: Tamošaičiai, Jurkai, Ku-biliai ir Dauniai, kaip ryš-čiausiai jį parėmę.

* Latvių b-nė Otavoje pa-minėjo savąją nepriklau-somybės paskelbimo - lapkr. 18 d. šventę Chateau Laurier patalpose iškil-mingu aktu, koncertu ir vaišėmis. Pagrindinę kal-bą pasakė konservatorių partijos narys senatorius Grattan O'Leary; dar kal-bėjo latvių konsulas iš Montrealio p. Tomsonas. Latvius sveikino estų ir mūsų b-nių p-kai. Iš lie-tuvių - iškilminge dalyvavo apyl. v-bos p-kas su po-nia ir Paškevičiai.

Vietos angliškoji spau-da pacitavo senatoriaus kalbą ir aprašė iškilmes.

A. Paškevičius

WELLAND, Ont.

NAUJA L. B. VALDYBA

Š.m. lapkričio 3 d. buvo sušauktas visuotinis L. Bendruomenės susirinki-mas slovakų salėje. Seno-ji valdyba, padariusi savo dviejų metų veiklos pranešimą, atsistatydino. Se-kė naujos valdybos rinki-mai. Išstačius atitinka-mą skaičių kandidatų, pu-siau slapto balsavimu valdybon išrinkti balsų dauguma: Tėvas B. Mika-lauskas, K. Stankevičius, A. Čepukas, A. Žinaitis ir J. Kutka. Susirinkimas baigtas padėka buvusiai valdybai.

Lapkričio 10 d. pirma-me posėdyje valdyba pa-sidalino pareigomis: pirm. T. Barnabas Mika-lauskas OFM, sekr. K. Stankevičius, izd. A. Ži-naitis, parengimų reika-lams A. Čepukas, Tautos Fondo įgaliotinis J. Kut-ka.

Buvo nutarta suruošti jubiliejinių Lietuvos me-tų užbaigimo minėjimą, kuris įvyks gruodžio 31 d. Be to, numatyta rengti iš-kilmingą Vasario 16-sios minėjimą 1969 m.

Naujosios valdybos ad-resas: K. Stankevičius, 11 Woodcroft Cr., Welland, Ont. Sekretorius.

ATKELTA iš 1 psl.
KAS NAUJO KANADOJE...

nadiečius išdavyste. Jo-kaip ir daugelio kitų, jį pa-našų - nuomone tasai lygiateisiškumo įstaty-mas yra padlaižavimas angliškai visuomenei. Jis tvirtina, kad prancūziško-ji dauguma turinti diktuo-ti Quebeco provincijos vienakalbiškumą ir atsi-skyrimą nuo Kanados. Tikrai liūdina, kad tokių "kovotojų" paisy provin-cinis parlamentas. Mau-

ST. CATHARINES, ONT.

DISKUSIJAS SUKĖLUSI PASKAITA

Per kariuomenės šven-tės minėjimą paskaiti-ninkas Jonas Viliušis iš Montrealio pareiškė sti-prių minčių apie mūsų kariuomenės vadovybę. Jo manymu, kariuomenė buvo gerai paruošta ir pasiruošusi vykdyti įsa-kymus, bet įsakymo ginti Lietuvą nuo priešo taip ir nebuvo sulaukta. Tai esą blogai.

Kaip paprastai, taip ir ši syki, tokios rūšies pa-skaitos nėra labai jau mūsų žmonių mėgiamos, bet paskaitininkas, pats karys, savanoris, apdova-notas Vyties kryžiumi ir dar karo invalidas, atrodo, neieškojo populiaru-mo, bet norėjo pasakyti, kas jam labiausiai rūpė-jo: klaidų nereikia slėpti, bet iš jų pasimokyti. Gal ir neretas su tuo sutinka, tiksliai kaltininkų suradi-mas, daugelio nuomone, nėra taip lengvas, kaip kad atrodo paskaitinin-kui. Tos pačios šventės proga St. Catharinėj kon-certavo Hamiltono lietu-vių choras, vadovaujamas muziko A. Paulionio. Pa-dainavo eilę dainų, kurios buvo sutiktos didžiausiais plojimais ir brysais.

PERDAUG N. METŲ PARENGIMŲ

Iš spaudos jau matosi, kad, kaip praėjusiais me-tais taip ir šiemet, netu-rėsim progos sueiti prie bendro švenčių stalo, nes ir vėl rengimai keli pa-rengimai ir jau reikišiai varžybos. Tai, aišku, yra rezultatas mūsų pamėgi-mo nesugyventi. Iš tikru-jų, taip neturėtų būti. Vi-suomeninio darbo nereik-tų maišyti su asmeniškais reikalais. Iš kitos pusės, neatlaidumas kenkia, pirmoje eilėje, pa-čiam žmogui.

Žiemys.

NEPAILSTANTIS VISUOMENININKAS

Kolonijoje lietuviška veikla tada klesti, jeigu joje atsiranda nuoširdžių ir pasiaukojusių darbi-ninkų. Mūsų kolonija na-rių skaičiumi yra negau-singa, tačiau savo veikla netik neatsilieka nuo, di-džiųjų kolonijų, bet dažnai dar ir pralenkė kai ku-rias. Didžiausias nuopel-nas reikėtų skirti tiems asmenims, kurie visa sa-vo sielą ir kūną yra atsi-davę lietuviškam darbui.

Viena iš tų ryškesnių as-menybių kolonijoje yra ir Adolfas Šetikas. Kilimo žemaitis. Tvirtos charak-teris. Su nusistatymu. Už-sibrėžto tikslo siekia iki galo. Niekada niekam ne-pataikauja. Mėgsta tiesą ir atvirą žodį. Lietuvišką veiklą stato aukščiausiai

ko. Linkęs su visais koo-peruoti. Mielai priima iš šalies sugestijas. Pats pilnas projektų. Kūrybin-gas. Didelis tolerantas ir gerbia kitų pažiūras. Vi-sada siekia bendruome-nį vienybės. Griežtai nu-sistatęs prieš skaldymus į grupes. Augina gražią šeimą: dvi dukreles ir sūnų. Namuose lietuviš-kai tebekalbama. Iš ma-žens atžalynas pratina-mas prie lietuviškos veiklos. Ir, reikia manyti, ateityje tikrai nueis tėve-lių pėdomis...

Albina ir Adolfas Šeti-kai mūsų kolonijoje gyve-na vieni iš pirmųjų; be-rodas, nuo 1948 metų. Tuo laiku kolonijoje lietuviai nebuvo organizuoti, bet gyveno išsibarstę, be jo-kio ryšio. Nebuvo nė lie-tuviškos parapijos. Adol-fas Šetikas buvo vienas iš tų, kurie tokios padėties negalėjo pakęsti. Jis buvo vienas iš pirmųjų inicia-torių suburti lietuvių į organizaciją. Jis daug prisidėjo prie įkūrimo St. Catharines mieste pirmo organizuoto lietuviško vieneto - Sąjungos sky-riaus. Vėliau, Sąjungai persiorganizuojant į KLB, buvo įsteigtas ir čia KLB skyrius. Ir šiuo atveju jis nebuvo pasyvus. Jis ir čia organizatorių eilėse.

Per visą šį laikotarpį beveik nebuvo nei vienos valdybos, į kurią Adolfas Šetikas neįeity. Taip pat daug kartų buvo ir valdy-bos pirmininku. Pasta-ruojų laiku irgi yra pir-mininku. Jam vadovaujant buvo gražiai paminėtos tradiciniai įprastos šven-tės. Surošti platesnio masto minėjimai bei pa-rengimai su neeilinėmis meninėmis programomis ir iškviesti vieni iš žy-mesnių mūsų intelektualų paskaitininkų. Jam vado-vaujant suruošti minėji-mai visada būdavo įdo-mūs ir visados sutrauk-davo nemažai lietuvių.

Arti širdies jam ir lie-tuviškas jaunimas. Jis la-bai sielojosi, kad jauni-mas nenutrūktų nuo lietu-viško manieno ir nenu-tautėtų. Todėl jis buvo vienas iš iniciatorių, ku-rie įkūrė Niagaros pusia-salyje skautų sąjungos skyrių. Daug dirbo su skautais ir dabar tebe-dirba. Už tai skautų są-jungos centro įvertintas: pakeltas į aukštą laipsnį ir apdovanotas ordinu.

Kiek Adolfas Šetikas yra paaukojęs jėgų ir lai-ko lietuviškai veiklai, ka-žin ar daug tokių koloni-joj atirasim? Taip pat ne-mažai prie to pridėjęs ir pinigin. Daug kartų daly-vavo KLB Krašto Tary-bos suvažiavimuose. Šie-met ir Pasaulio Lietuvių Seime. Niekada tokiais

SKELBIMAS

Dievo Karalystės

Žinios

5 Tema: Prisikėlimas iš Numirusių

(Tėsinys)

Mirusiųjų prisikėlimo laikas jungiamas su Teismo Diena, ku-ri bus laikas didelio džiaugsmo ir linksmybės ir kurioje skaus-ma, vaitojimai ir dūsavimas bėgs šalin.

Plačiau aiškindamas apie tuos dalykus šv. Jonas Apreikštojas sako: "Aš mačiau didelį baltą sostą ir jame sėdinti... Mačiau mirusius (atgaivintus ar išgel-bėtus iš mirties galios), dide-lius ir mažus, stovinčius ties so-stu... Jūra atidavė joje buvu-sius ir pragaras (šėolis, mirties stovis) davė mirusius, kurie juose buvo" — Apr. 20:11-13.

Ramindamas ir linksminda-mas tuos, kurie liūdi dėl savo mirusiųjų prietelių, šv. Povilas sako: "Mes nenorime palikti juos, broliai, be žinių apie (mir-ties miegu) užmigusių, kad jūs neliūdumėte, kaip kiti, kurie neturi vilties. Nes jei mes tiki-mės, kad Jėzus mirė ir atsikėlė, tai taip Dievas užmigusių per Jėzų atves draug su juo. Nes tai mes sakome jums Viešpa-ties žodžius: "1 Tesaloniečiams 4:13, 14.

Yra tokių, kurie sakosi tik į Dievą, bet netik į mirusiųjų prisikėlimą.

Parodydamas tokiems jų pa-kydimą, šv. Povilas sako: "Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai (reikia sakyti, kad ir) Kris-tus neatsikėlė, tai mūsų (Apa-štalų) skelbimas yra tuščias, (taip pat) ir jūsų tikėjimas. Bet iš tikrųjų Kristus yra pri-sikėlęs iš mirusiųjų kaip užmi-gusiųjų pirmė. Kaip per vie-ną žmogų atėjo mirtis, taip per vieną žmogų iš mirusiųjų atsi-kėlimas. Ir kaip Adome visi mirę, taip ir Kristuje visi bus atgaivinti; bet kiekvienas savo eile: pirmė Kristus; paskui tie, kurie yra Kristaus, kurie ti-kejo į jo atėjimą". — 1 Korint. 15:12-23.

Prisikėlimas Žadamas

Teisiems ir Neteisiems

Kitos Šventojo Rašto vietos aiškiai parodo, kad bus prikelti visi, tikintieji ir netikintieji, teisieji ir neteisieji, gerieji ir piktieji, kurie mirė nepažinę Kristaus. (Ap. Dar. 24:15). Nes parašyta, kad Kristus paragavo mirties už kiekvieną žmogų. Jis mirė teisus už neteisiusius. Kaip per vieną žmogų atėjo mirtis ant visų, taip per kitą žmogų, mūsų Atpirkėją ir Išga-nytoją, visems bus duota proga gyventi.

Tas nereikia, kad kiekvienas bus priverstas gyventi prieš sa-vo norą. Amžinasis gyvenimas bus gaunamas Dievo pažinimu, tikėjimu ir paklusnumu Jo įsa-kymanas.

Kas nenorės klausyti, tas už-sitarnaus nuodėmės alga, mirtį, antrą mirtį, galutiną sunaikini-mą.

(Bus daugiau)

Kas įdomiau jautė apie Tiesą, mes prisišim veltui knygelių. Kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

atvejais jis nepatiekia sąskaitų.

Nesvetimi jam yra ir labdaros darbai. Kaip skautas, su kitais skau-tais, yra rinkęs aukas ir ne vieną mūsų tautietį, patekusį į sunkią medžia-ginę būklę, sušėlęs. Dir-ba visur ir visada, kiek tik gali.

Gali kas jį asmeniškai mėgti ar jo nemėgti, bet, manau, niekas neišdris paneigti jo šakotos lietu-viškos veiklos ir nudirb-tų didelių darbų kolonijoje.

Balandis

rice Duplessis dvasia, deja, tebegyva!

IŠ VIENOS SCENOS I KITA

Dalton Camp, Progre-syviųjų Konservatorių partijos vadas Kanadoje, pasitraukė iš savo parei-gų. Jis dabar bus pilna-teisis televizijos progra-mos W5 narys. Kaip žinia, Dalton Camp iniciatyva, energija ir pastangomis buvęs premjeras J. Die-

fenbaker nebebuvo iš-rinktas Progresyviųjų Konservatorių partijos lyderiu. Gį pats D. Camp, šiais metais kandidata-vęs į federalinį parla-mentą, pralaimėjo savo varžovui liberalui. Tei-giama, kad Camp atsista-tydinęs pirmoje eilėje dėl to, kad nusivylęs R. Stan-field ir kad nepramatęs jokių galimybių konser-vatoriams artimoje ateityj laimėti rinkimus.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Augšti nuosimėčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės
ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų
parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

KODĖL VARGTI SU ĮKYREJUSIU KALĖDINIŲ KORTELIŲ PAPROČIU?

Savo draugus šiomet gali
tikinti, kad neesi pasipigi-
nės ar užsimiršęs išsiusti
glėbį benalių linkėjimu, bet
tam išleidžiama sumą atida-
vęs praktiškai ir kilniam
tikslui -- savo tautos reika-
lams.

Ar bėra didesnė asmen-
s kilynė, kai prisimenama

liūdnas savo tautos likimas
ir tada, kada po Kalėdų eg-
lute nebetelpa sukrautos do-
vanos ir visa aplinka skam-
ba džiaugsmu.

Šitie aukotojai bus specia-
liai skelbiami spaudoje. Skam-
binti K. Milerui LI 5-4058.

Tautos Fondo valdyba

Padėka

Gyvenimas susideda iš
įvairių staigmenų. Vieną
iš tokių malonių staigme-
nų mums suteikė mūsų
mieli vaikai, tėvai, gim-
nės ir draugai, švenčiant
mums dvidešimties metų
vedybą sukaktį.

Nuoširdi padėka šio
gražaus vakaro rengė-
jams: p. p. Onai ir Ant.
Jusiems, mieliems tėve-
liams A. M. Renkiams už
privačias dovanas, ma-
mytei V. Vindašienei, kuri
atvyko net iš tolimo Ra-
sine, Wisc., sūnui Laimu-
čiui, dūkroms Rasutei, Bi-
rutei, Liudytei už gražias
rožes. Gili padėka vi-
siems, kurie prisidėjo
darbais bei rūpesčiais
salėje. Dėkojam p. p. J.
Akimavičiams už jų dar-
želio rožes, kurios pasku-
tiniais rudens žiedais
puošė vaišių stalus. Ačiū
p. A. Pauliui už sveikini-
mus ir humorą, kuriuo
prajuokino svečius iki
ašarų.

Nuoširdus ačiū: A. Ada-
kauskaitė, P. Armonui,
J. S. Augustinavičiams, S.
P. Brasams, Z. Čekaus-
kui, G. A. Cibams, J. O.
Delkams, J. O. Grigai-
čiams, A. A. Gureckams,
E. G. Jasevičiams, D. M.
Jonikams, O. A. Jusiems,
S. P. Kanopams, T. A. Kal-
matavičiams, O. J. Karec-
kams, E. J. Kurpeikiams,
V. P. Lukošiams, E. J. Ma-
čiams, D. B. Mačiams, B.
J. Norkams, B. A. Pau-
liams, B. J. Perkauskams,
J. Petrauskienė, E. A. Po-
vilauskams, M. A. Pus-
dešiams, M. A. Ren-
kiams, J. Rudaičiui, Z. P.
Sakalams, V. Sasnauskui,
N. S. Senkams, M. P. Šiu-
liams, S. S. Ulbinams, V.
A. Ulbinams, G. L. Vinda-
šiams, C. A. Vindašiams,
O. A. Vindašiams, E. P.
Vindašiams, E. V. Vinda-
šiams, M. P. Vindašiams,
A. K. Žilvyčiams, I. P. Žu-
bams.

Šia proga Jūsų įteikta
mums dovana liks kaip
simbolis Jūsų nuoširdu-
mui prisiminti.

Jūsų
Ona ir Gediminas
Vindašiai

KALĖDŲ ŠVENČIŲ
proga geriausia dovana
yra knyga. "Lithuanians
in Canada" leidinys yra
labai tinkamas padovano-
ti lietuviams ir kitatau-
čiams. Ši gražų leidinį
galima gauti pas visus
Hamiltono apylinkės val-
dybos narius.

GRANDIOZINIS NAUJU
METŲ SUTIKIMAS
įvyksta 1968 m. gruodžio
31 d. Jaunimo Centre ir
parapijos salėje. Pradžia
7 val. vak. pabaiga 2 val.
ryto.

Hamiltono apylinkės
valdyba kviečia visus ja-
me dalyvauti ir kartu su-
tikti 1949 metus gražioj
lietuviškoj nuotakoje. Bus
gera muzika, veiks bufe-
tas su įvairiais gėrimais
-- šampanu ir užkandžiais.
Jaunesnio amžio jauni
Jaunesnio amžiaus jauni-
mas galės linksminintis
parapijos salėje.

Ruošimės jau dabar,
įsigydami bilietus pas
valdybos narius.

ŠAUKIAMAS SUSIRINKIMAS

SLA 72 kuopos metinis
susirinkimas įvyksta š.
m. gruodžio 14 d. 7 v. v. p.
p. Burdinavičių patalpo-
se, 41 Parkrow.

Susirinkime bus 55-to
SLA seimo atstovo prane-
šimas. Naujiems SLA
nariams liudijimų įteiki-
mas, valdybos rinkimas
ir svarstomi kiti kuopos
reikalai. Susirinkime bus
priimami SLA mokes-
čiai. Po susirinkimo ka-
vutė. Maloniai prašome
visus narius atsilankyti.

Kuopos valdyba

PASITRAUKUS ILGAME- ČIUI ŠALPOS FONDO

pirmininkui Z. Pulianaus-
kui, jo vieton, Hamiltono
apylinkės valdybos pa-
kviestas, sutiko įeiti K.
Mikšys.

Nuoširdžiai dėkojame
Z. Pulianauskui už gražų
ir energingą vadovavimą,
bebūnant Šalpos Fondo
pirmininko pareigose.
Linkime naujam pirmi-
ninkui K. Mikšiui gražaus
ir sėkmingo vadovavimo.
Hamiltono apyl. v-ba.

Australijos lietuvių jaunimas. Kairėje Sydney apylinkės jaunimo teatro grupė, kuriai vadovauja V. R. Saudargienė (priekyje) ir dešinėje lietuvaitės, kurios dalyvavo vienos programos metu "Dainavos" salėje. M. V. Vilkaičių.

• Juozas Rickus iš Stoney
Creek, sužeistas auto ma-
sinos kato trofoje, kuri ne-
laimė ištiko šeštadienio ry-
tą grįžtant iš darbo. Šio ne-
lemto atsitikimo metu, nema-
loni aplinkybė teko jo žmo-
nai Zosei, kuri buvo nuvy-
kusi į Montrealį sunkiai ser-
gančios savo mamytės aplan-
kyti. Gavusi pranešimą, kad
vyras sužeistas ir patalpin-
tas į ligoninę, tučtuojau lėk-
tu išskrido į namus, kuriuo-
se jų vaikai buvo atsidūrę
be vyresnės globos.

LONDON, Ont.

PARAPIJOS LINKSMAVAKARIS

Mažoji Londono lietu-
vių parapija, kuri ateinan-
čių metų pradžioje galės
atžymėti 5-kių metų gy-
vavimo sukaktį, netik ge-
rai reiškiasi religinėje
bei tautinėje plotmėje,
bet taip pat pamažu pra-
deda išbristi iš finansinių
rūpesčių. Energingi pa-
rapijos komitetai bando
rasti vis naujų pajamų
šaltinių. Todėl tur būt ir
š. m. lapkričio mėn. 30
dieną ruošiamas parapi-
jos linksmavakaris duoda
vilčių šiek tiek parapijos
kasą papildyti.

Linksmavakaris bus
parapijos salėje, 1414
Dundas gatvėje. Gros ge-
ras orkestras. Veiks tur-
tingas bufetas. Bus įdomi
loterija ir kitokie įvairu-
mai.

Kadangi tai bus pasku-
tinis priešadventinis pa-
silinksminimas, tai mi-
nėtų dieną, šeštadienį,
laikiamą gausaus būrio
londoniškių bei artimes-
nių apylinkių tautiečių.
Pradžia 8 v. vakaro.

L. E-tas.

VIS DYGSTA NAUJI KAPAI

Londono lietuvių kolo-
nija tarp 1949-1964 metų
retai laidodavo savo tau-
tietį, tačiau, ypač pasku-
tinaisiais metais labai
greitai pradėjo retėti mū-
sų eilės. Paskutinių dvie-
jų mėn. laikotarpyje su-
pilam jau ketvirtą kapą-
šį kartą Cecilijai Jucaitei
Šakienei, kuri mirė šv.
Juozapo ligoninėje, Lon-
done, š. m. lapkričio mėn.
13 dieną. Ji buvo kilusi iš
Dastaučių kaimo, Tirkš-
lių valsč. Mažeikių aps.
ir buvo gimusi 1905 m.
gruodžio mėn. 6 dieną.
1929 m. ištekėjo už Simo-
no Šakio. Lietuvoje buvo
aktyvi organizacijų narė.
Kanadon atvyko 1948 m.
Pradžioje gyveno Wood-
stocke, Ont. Vėliau prie
Toronto, o nuo 1952 m.
Londone, kur dirbo West-
minster veteranų ligoni-
nėje siuvėja. Už sąžin-
gą darbą buvo gavusi Ve-
teranų Departamento pa-
dėkos laktą.

Londone buvo labai uoli
ir darbšti parapijetė ir
kelių organizacijų narė.
Palaidota šv. Petro pa-
rapijos kapinėse.

L. E-tas.

NETEKOME DAR VIE- NOS LIETUVĖS

Š. m. lapkričio mėn. 18
d. Londone mirė Paulina
Blyskienė, 82 metų am-
žiaus, kilusi iš Žemaiti-
jos. Tai londoniškių Leo-
no Blyskio ir K. Blyskytės
senutė motina, gyvenusi
Londone, 1600 Dale gatvė-
je. Ją pašarvotą O'Neil
laidotuvių biure, per tris
dienes labai gausiai lan-
kė Londono ir artimesnių
apylinkių lietuviai. Palai-
doti išvežta į Fairview
kapines, Niagara Falls.

Ont. ,kur jau anksčiau yra
palaidotas jos vyras. Pau-
lina Blyskienė buvo evan-
gelikė. Tebūnie jai lengva
svetingoji Kanados žemė.

DEMONSTRACIJA PRIEŠ ŽMOGAUS TEISIŲ DE- KLARACIJOS LAUŽY- TOJUS

Praeitą sekmadienį iš-
eiviai iš už geležinės už-
dangos - ukrainiečiai, lie-
tuviai, latviai, estai, balt-
gudžiai, kroatai, vengrai,
čekoslovakai, žydai ir kt.,
- šiuo metu gyveną Lon-
done, miesto gatvėmis su-
ruošė demonstraciją
prieš Jungtinių Tautų Or-
ganizacijos priimtos
Žmogaus Teisių Deklara-
cijos laužytojus. Prie
Viktorijos parke esančio
karo aukų paminklo jie
padėjo vainikus žuvusiems
už laisvę pagerbti ir pa-
sakė galias ir reikšmin-
gas kalbas.

Vėliau didžiulėj ukrai-
niečių salė vyko didysis
susirinkimas, kur minėti
ateiviai atžygiavo gausio-
mis gretomis su vėlia-
vomis, įvairiais plakatais
ir šūkais.

Demonstracija buvo
nufilmuota ir tą patį sek-
madienį vakare buvo pa-
rodyta per Londono tele-
vizijos stotį, dešimtą ka-
nalą.

Susirinkime pagrindi-
niu kalbėtoju buvo Kana-
dos senatorius Paul Yu-
zik. Jis pareiškė, kad visi
Kanados žmonės turėtų
pilnutiniai remti savo vy-
riausybę Jungtinių Tautų
organizacijos veiklos
darbuose. Kanados vy-
riausybė turėtų pasi-
stengti, kad Sovietų Rusi-
ja laikytųsi Jungtinių

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968 M.

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai suda-
rytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi
Lietuvoje ir ištikrųjų būtų naudingi Jūsų giminėms.

MĖSRUS KALĖDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztukas, itališkas
vyriškas arba moteriškas nailoninis lietaiškis, 3/4 jardo vilnonės
angliškos vyriškos kostiumo medžiagos, vilnonė sijonui medžia-
ga, 3 jardi labai gražios moteriškos kostiumo medžiagos, puikių
vyriški nailoniniai marškiniai arba nailoninė bliuskutė, 1 dėžė šo-
koladinių saldinių, 20 anglišių geriausios rūšies cigarečių -- \$100.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968.

Komplektas moteriškų rūbų (labai ten reikalingi), gėlėta arba su or-
namentais vilnonė skarelė, 3 jardi vilnonės moteriškos kostiumui-
cremple medžiagos, gražus moteriškas megztukas, 3 jardi vilno-
nės paltui medžiagos, 2 1/2 jardo vilnonės suknelei medžiagos -- \$100.

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 svaro arbatos, 1 sv. kava, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų,
2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1-
dėžė nescafe, 3 sv. geriausios rūšies kiaušinių taukų, 1 sv. šokola-
dinių saldinių -- \$30.

Taip pat į bet kurį rūbų siuntinį galima dėti žemiam išvardinti
dalykai, kurie visada yra naudingi ir laukiami Lietuvoje:

Vilnonė skarelė \$4.50, nailoniniai itališki lietaiškiai \$12.00, vy-
riški arba moteriški megztukai \$14.00, vyriškos arba moteriškos nai-
loninės arba vilnonės kojinės \$2.50, labai geras parkeris firmos

"Parker" \$9.00, sveicariški laikrodžiai \$15.00, vyriški
nailoniniai marškiniai \$8.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas suda-
ro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, įsiunčiamė Jūsų pačių paruo-
stus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti INCOME TAX
sumažinimą.

Atstovai: A. Kusinskis, 167 Collene Street apt. 2 Sudbury, Ont.,
L. Rodzevičius, 530 Windermere Ave, Toronto 9, Ont.-
762-7845.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktoriaus Grožvydos Lozauskos.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis,
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill, 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 5 dol. metams.

Tautų org. principų ir Susirinkimas priėmė
Žmogaus Teisių Dekla- atitinkamas rezoliucijas
racijos dėsnių. Dabar, po ir jas nusiuntė Kanados
20 metų kai buvo priimta ministerių pirmininkui
Žmogaus Teisių Deklara- Trudeau, užsienių reik.
cija, reikia būtinai pa-min. Sharp, teisingumo
brėžti ir visam pasauliui min. J. Turner ir Jungti-
pareikšti, kad Sovietų nių Tautų Organizacijos
Rusija daugeliu atvejų generaliniam sekretoriui
yra sulaužiusi pagrindi- U Thant.
nius žmogaus teisių dės-
nius.

Senatorius P. Yuzik yra
gimęs Saskatchewan. Jo
tėvai - ukrainiečiai. Jis

Primindamas paskuti- yra buvęs Slaviškų stуди-
niają Čekoslovakijos oku- jų ir istorijos profesorius
paciją, senatorius P. Yu- Manitosbos universitete.

Londoniškis.

Londoniškis. Jsteigta ir palaikoma to-
talitarinės sistemos ir
jėgos negali pakęsti lais-
vėjimo linkmės, demo-
kratijos ir "laisvę" įveda
visur pagal savąj "juris-
diciją". Todėl prieš tik-
ruosius laisvės ir žmo-
gaus teisių deklaracijos
laužytojus laisvasis pa-
saulis turi kovoti ir ryž-
tingai veikti.

LE PARC ALGONQUIN ONTARIO

LAC MORAIN ALBERTA

Montrealio lietuvių DLK Vytuto Klubas nesenos praeities valdyba: iš kairės sėdi: Dabartinis klubo pirm.
J. Skinkis, A. Simijonas, buvęs pirm. J. Petrulis, buvęs pirm. Pr. Paukštaitis; stovi iš kairės: L. Gudas, K. Gudžiū-
nas, J. Mozuraitis, P. Botyrius, J. Bulota, J. Petrauskas, Pr. Bernotas, G. Alinauskas, J. Vanagas ir K. Martinėnas.
Gruodžio 1 d. išrinkta 1969 metams valdyba iš šių klubiečių: pirmininku J. Skinkis, vicep. G. Alinauskas, sek.
J. Skucas, šėru sek. M. Gudas, atsk. sek. A. Vaupšas, kasininku K. Gudžiūnas ir direktoriais: P. Botyrius, B. Bu-
zas, P. Kizerkis, K. Martinėnas, J. Vanagas. Revizijos komisijon: J. Mozuraitis, I. Petrauskas, D. Vanagaitė. Pasa-
pinei draugijai sek. L. Gudas.

MONTREAL

REDAKTORIAUS JONO KARDELIO
PARAMOS FONDAS

Skubiais žingsniais artėja Didžiojo Džiaugsmo Šventės. Visi ruošianės jas sutikti su viltim į gražesnę ateitį. Deja, sąvųjų tarpe turime žmonių, kurie ištikti skaudžios nelaimės žvelgia į mus sveikuosius su viltimi susilaukti paramos. Vienas iš nelaimingųjų, sunkios ligos pailestas tapo ir red. J. Kardelis. Daug daves, daug aukavęs kitiems visą gyvenimą dirbęs už menką atlyginimą, šiandieną patis atsidūrė paramos reikalingųjų tarpe.

Savo paramą jam skirdami suteiksime jam nors ir nedidelį šventinį džiaugsmą.

Šiomis eilutėmis tenka dėkoti pirmiesiems lietuviams, kurie atsiliepė į paskelbtą J. K. šalpos reikalo žinutę. Šiuo metu Fondo kasoje randasi apie \$300.- Vėliau skelbsime aukotojų sąrašą ir esamas sumas.

Parama siunčiama J. Šiaučiuo vardu, NL adresu: ---
7722 George Street, LaSalle
690, P.Q. Canada.

Kreipiame tautiečių dėmesį į šio šeštadienio, gruodžio 7 d. 10 val. vakaro lietuviškai radio valandėlę, kurioje dr. P. Lukosevičius padarys platesnį pranešimą.

Fondo Komitetas.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

• Lapkričio 24 d. pakrikštamas Morkaus, Broniaus vardais, Broniaus ir Janinos Niedvarų sūnelis.

• Gruodžio 1 d. pakrikštomas Tado ir Mato vardais, Vai devučio ir Lukosevičių sūnelis.

• Lapkričio 24 d. surinkta 301.50 dol.

• Gruodžio 8 d. po 11 val. mišių įvyks katalikų moterų d. jos metinės šventės iškilmingas posėdis.

• Gruodžio 10 d. 7.30 val. vakaro įvyks parapijos komiteto po-edis.

EVANGELIKAMS PRANEŠIMAS

1968 m. gruodžio 8 d. 11:30 valandą, dieną, bus pamaldos. Pamaldas laikys kunigas Hansas Dumpys. Pamaldos bus su šventa vakariene bažnyčioje St. Johns Lutheran Church, 3594 Jeanne Mance Street, Montreal.

Kadangi reti atsitikimai tokių pamaldų, todėl prašome parapijiečius kuoskaitlingiau pamaldose dalyvauti.

P arapijos Valdyba.

LIETUVIAMS DĖMESIO!

Dr. E. Andrukaitis jau seniai žinomas kaip nervų ligų geras specialistas, nuo lapkričio 1 dienos persikėlė į naujas patalpas 832 St. Joseph Blvd., kampas St. Andre St. ir tel. 522-7236.

Gerb. Doktoras praplečia gydymą vidurinių ligų srityje ir pasauktas atvažiuoti į namus. Priėmimo valandos bus pagal susitarimą.

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. J. MALIŠKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. MU 1-2051

Dr. A. O. JAUGELIENĖ Dantų gydytoja

1410 Guy Street I aukštas
11-12 kambarys,
Tel: 932-6662; namų 737-9681

Dr. V. GIRIUNIENĖ Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• Veronika Bumbulienė paaukojo \$125.00 naujo altoriaus užtiesalo išigijimui.

• Gruodžio 12 d. 7.30 v. v. klebonijoje įvyks studentų ateitininkų susirinkimas.

Bus įdomi paskaita apie imigrantų išsikūrimą naujame krašte, kurią skaitys McGill U. to profesorė p. S. Dudek. Kviečiami visi studentai.

• Gruodžio 14-15 d. d. maldos už Lietuvą. Šeštadienį Eucharistinė diena, mišios 8 val. vak. Sekmadienį iškilminga suma 11 val. Po sumos minėjimas su kavute. Rengia studentai-ateitininkai.

• Naujų Metų sutikimą rengia parapijos komitetas ir lietiai gaunami pas k-to narius.

• Vasario 8 d. parapijos choras rengia vakarą - šiupinį. Mirė Vincas Stratkauskas 68 m. amžiaus. Palaidotas lapkričio 30 d. ir Patricija Bendžiuvienė 90 m. amžiaus, palaidota gruodžio 4 d.

• Tragiškai yra miręs Vacys Noreika 47 m. amžiaus, palaidotas gruodžio 2 d.

PARDUODA

Billiarda-poolroom su 11 stalų. Kaina \$10,000. Galima pirkti ir pusę. Skambinti 489-5200.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C).

Chirurginė praktika

SEAFORTH MEDICAL BUILDING,

3551 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

KREIPTIS TELEFONU 931-3275.

ADVOKATAS JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.
Suite 205

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS J. BERNOTAS,

B. A., B. C. L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

J. Gražys

KALIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU

Taisau ir Remodeluoju
Vasaros laike saugojimas
/ Storage /.

6396 Bannantyne, Verdun.
PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD

"NEPRIKLAUSOMOS

LIETUVOS" SPAUSTUVE

spausdina bilietus, pokvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pokvietimus, mirties atveju užuorjautos laiškus, visokių "statemen-tus", vokus su adresais, laikraščius.

Adresas: 7722 George Street,
LaSalle, Montreal, P.Q.
Canada.

Lietuvos kariai Kauno gatvėse.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lapkričio mėn. 24 d. Montrealyje įvyko iškilmingos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 50-ties metų sukakties minėjimas, kuris praėjo sėkmingai ir gražiai. 11 val. Aušros Vartų bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos už Lietuvos laisvę žuvusius, savanorius, karius, šaulius ir partizanus.

Prie žuvusiųjų paminklinės lentos padėtas gėlių vainikas, prie kurio šauliai stovėjo garbės sargyboje.

Organizacijos: L. K. kūrėjai-savanoriai, L. K. V. Ramovėnai ir šauliai dalyvavo organizuoti su vėliavomis. Kun. kleb. L. Zaremba, S. J., pasakė prasmingą tai dienai skirtą pamokslą. A. V. choras gražiai pagiedojo. Iškilmingos pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

5 val. Aušros Vartų salėje įvyko iškilmingas minėjimo aktas su menine dalimi ir bendromis dalyvių vaišėmis. Minėjimo aktą, šventei ruošti komiteto vardu trumpu žodžiu atidarė J. Šiaučius, į garbės prezidiumą pakviestas L. K. kūrėjus - savanorius Vyčio kryžiaus kavalierius Jona Viliušis ir Kazimierą Sitkauską, kūrėją-savanorį Bronių Adamonį ir KLB Montrelio seimelio prezidento pirm. Juozą Lukošiuoną, kuris tarė trumpą sveikinimo žodį.

kė šauliškai ir maloniai.

Bažnyčioje, prie įėjimo, Lietuvos laisvės kovų invalidams surinkta \$54.34 aukų. Minėjimą ruošė šventei ruošti komitetas sudarytas iš L. K. kūrėjų-savanorių, L. K. K. V. Ramovė Montrelio skyrių ir LK Mindaugo šaulių kuopos atstovų.

J. Šiaučius.

SĖKMINGAS "NIDOS" BALIUS

Lapkričio 16 d. DLK Vytauto klube įvykęs Montrelio Lietuvių Žvejotojų-Medžiotojų klubo "Nida" vakaras - balius, praėjo gražiai ir sėkmingai.

Baliuje dalyvavo virš 150 žmonių, kurie jaukliai laisvai ir maloniai praleido antrąjį "Nidos" klubo suruoštą vakarą - balių.

Svečių tarpe buvo atsilankęs Mr. Glaffe, Kvebeko provincijos Žvejotojų-Medžiotojų federacijos viceprezidentas bei gausios kitataučių (ukrainiečių, vokiečių) grupės.

Vakara atidarė "Nidos" klubo valdybos pirm. J. Šiaučius, susirinkusiem pristatydamas nuoširdžius klubo rėmėjus: V. Sušinską, J. Zavi, Br. Kirs-tuką ir p. Matulius, kurie daug padėjo vakarą rengiant.

Geras p. Balčiūno orkestras dar pakėlė ir taip puikią susirinkusių nuotaiką. Ypatingo dėmesio susilaukė p. Matulio skaniai paruošti žuvies patiekalai - sūriai. Vertin-giausią loterijai paauko-tą Highland Auto Body dirbtuvės dovaną - auto-mobilio nudažymą, laimė-

"EDCO" Construction Co. Ltd.

• Įvairių namų pardavimai ir išnuomavimai LaSallėje (5%, 4%, 3% kambarius)
• Su apšildymu bendru ir atskirai.
• Su virtuvės pečiu, šaldytuvu ir be jų.
• Žemos kainos ir maži įmokėjimai.
Skambinti 366-6237
W. Lapenat.

VESTUVINIŲ SUKNIŲ PASIŪLYMAS

Puošnios ir įvairaus dydžio vestuvinės sukniš žemiau išpardavimo kainos. Darykite užsakymus sau ir giminėms į Lietuvą.

Br. Kirs-tukas, tel. 769-2941
239-4 Ave., Verdun, Mtl. P.Q.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

DEPOZITUS 5.0%
ŠĖRUS (numatyta) 5.5%
TERM. IND. 1 metais 6.0%
TERM. IND. 2 " 6.5%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 8.5%
Išskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius, Vakara - trečdieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais, trečdieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsejo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zoti-que)

Montreal.

Telefonas RA. 7-3120

TORONTO

METINIS SLA 236 KUOPOS

susirinkimas įvyksta š.m. gruodžio 8 d., sekmadienį Lietuvių Namuose. Nariai prašomi gausingai atsilankyti, nes dienos tvarkė daug sprestinų reikalų ir taip pat naujos valdybos rinkimai.

Atsilankiusieji bus pavaišinti kavute. Pradžiai val. p.p. Valdyba

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakara ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)
(į rytus nuo Dufferin St.)
Raštinė: LE 4-4451

• Moterystei ruošiasi Žibutė Baranauskaitė iš Toronto ir Donatas Vaicėkauskas iš Paryžiaus, Prancūzija.

jo Molsono tarnautojas Mr. Malovecenko, o Br. Kirs-tuko paaukotą kostiumą laimėjo vienas asmuo iš vokiečių grupės.

Nors tą pačią dieną buvo rengiami ir kiti trys parengimai, "Nidos" vakarą-balių galima laikyti pasisekusiu. J. Š.

• Staigiai susirgęs Juozas Laurinaitis, kuris paguldintas ligoninėje.

• F. Suplevičius yra susirgęs ir gydomas ligoninėje. Taip pat serga Ona Kuzminienė.

PATAISA: Praeitame numeryje yra įvykusi klaida 8 psl. paveikslą parašė, parašyta: "Adomaitė" turi būti Adomonytė Violeta.

ATKELTA iš 2 psl. SPAUDOS APŽVALGA...

čia pertvarkytų vadovėlių. Naujas pastatas spaustuvei ir leidyklai būsiąs baigtas 1970 metais. Tačiau vadovėlių darbar stinga ne vien dėl spaustuvių nesuskubimo atspausdinti, o ir dėl autorių stokos ar jų nesiskubimo vadovėlius parašyti. Stambi kliūtis-reikalas nuolat derėtis su Maskva ir dėl mokymo programos, ir dėl vadovėlių turinio. (Elta)

NL SPAUDOS BALIUS bus 1969 m. vasario 15 d.

REIKALINGOS MOTERYS

namų ruošos darbams geros šeimos. Pastovus darbas. Geras atlyginimas su atskiru kambariu.

Pageidautinas nors šiek tiek anglų arba prancūzų kalbos mokėjimas. Tėrautis: LAWRENCE SERVICES CO TEL. 482-5142.

10% speciali nuolaida iki 1969 m. vasario 28 d. tiems kurie atsineš šį skelbimą.

HIGHLAND AUTO BODY

CALEX GAS BAR

DIRBTUVĖ---GARAŽAS

Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir dažymo darbai:

Infra red & Vinyl Taps painting

Gazolinas, Alyva ir kiti patarnavimai

Padangos žemiausiomis kainomis

ir baterijos.

Lietuviams nuolaida.

677b Lafleur Ave. LA SALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER

CFMB STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO

Programos vedėjas L. Stankevičius

TEL. 669-8834.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS--AUTOMOBILIAI--ATSAKOMYBĖ--GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

RES. 256-5355

Sekr.: M. Arlauskaitė tel. 722-3986.

S-tos "Lite" nr. 752D

Galima užsisakyti švenčių stalų iš-keptą ir puikiai dekoruotą kumpį.

ADAM'S

LaSalle Restaurant

15-je metų pagarsėjęs "smoke meat"

gaminio patiekalu.

Juozas Stankaitis

7633 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSalleje.

Leonas Gureckas

TELEFONAS

366-0754

Bouffard Auto Body

6636 Clark St. Montreal

(prie St. Zoti-que)

TEL: 277-5059, 277-5323

Sav. J. Adomonis - Adams

Namų tel. 747-9000

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding

Body Work

Painting

Mechanic

Electric

ir kitus

Steering Service

Wheel Alignment

Tune-up

Clutch-Brakes